

Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Oktober 2018

Letnik 3, številka 6

Iz tokratne vsebine:

**Kaj smo delali v mandatu
2014–2018**

stran 3–4

**Pogovor z županom,
gospodom Rajkom Meserkom**

stran 5–6

Šmarske vezilje vezejo že 10 let

stran 12

70. obletnica KGZ Litija

stran 20

ISSN 2463-8579

Pred nami je pestra jesen

Avtor članka: dr. Jernej Kotar, odgovorni urednik

Občina Šmartno pri Litiji

Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji

Elektronski naslov: info@smartno-litija.si

Telefon: 01 896 27 70

Faks: 059 097 480

Uradne ure

Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00

Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00

Petek: 8.00–13.00

Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice

Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla novembra 2018, pričakujemo najkasneje do nedelje, 28. 10. 2018, na elektronski naslov uredništva: urednistvo@krajevne-novice.si.

Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:

Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:

dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:

Katarina Kragelj, France Vidic, Sašo Goršek, Domen Merzel in Matjaž Hostnik

Jezikovni pregled:

Janoš Železnik

Naslovna fotografija:

Sejem v Šmartnem pri Litiji

Foto:

Arhiv JZB

Prelom in priprava za tisk:

Biroservis – Mlakar Gorazd s. p.,
Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

Glasilo izhaja v nakladi
1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

in izletih, pa tudi vabila na prihajajoče aktivnosti.

Medtem ko je bila večina društev poleti na zasluženem dopustu in je veliko ustanov delalo s skrajšanim delovnim časom, je imel Javni zavod Bogenšperk kot upravljavec največjega turističnega bisera v naši občini enega od pomembnejših obdobj svoj sezone. Veseli smo bili prav vsakega gosta, ki se je odločil za obisk naših krajev, za cilj pa smo si zadali, da bomo v prihodnje napeli vse moči, da k nam privabimo še več domačih in tujih obiskovalcev.

Pred nami je politično zelo pestra jesen. Kot bi mignil, so minila štiri leta in pred nami so redne lokalne volitve, ki bodo v nedeljo, 18. novembra. V uredništvu Krajevnih novic se nam je zato zdelo smiselno k pogovoru povabiti župana Občine Šmartno pri Litiji, g. Rajka Meserka, da predstavi, kaj je bilo v tem mandatu narejenega, kateri cilji so bili izpolnjeni in kateri bodo morali počakati na naslednje štiriletno obdobje. Vsi skupaj si želimo, da bi se volitev udeležilo čim več ljudi, saj je to naša temeljna pravica in škoda bi bila, če je ne bi izkoristili.

Za konec mi dovolite, da se v imenu uredništva zahvalim vsem avtorjem prispevkov, saj brez vas ne bi bilo tega glasila. S svojimi vsakokratnimi članki skrbite za njegovo vsebinsko pestrost in delite svoje izkušnje, znanje in doživetja z bralkami in bralci, za kar smo vam res zelo hvaležni.

Sobota, 13. oktober 2018,
od 8. do 12. ure
v središču Šmartnega pri Litiji,
na Staretovem trgu pred cerkvijo.

SEJEM
»DOBROTE ŠMARSKE DEŽELE«

Kaj smo delali v mandatu 2014–2018

Avtor članka: Srečko Vavtar, podžupan

Bliža se konec mandata svetnikom in županu v obdobju 2014–2018, zato je prav, da pregledamo, kako smo opravili zaupano delo in izpolnili pričakovanja volivcev.

Po posameznih področjih je stanje v občini Šmartno pri Litiji naslednje:

Ceste:

V naši občini je še vedno slaba polovica od skupno 200 km cest makadamskih, zato smo v tem mandatu posvetili posebno pozornost sistematičnemu vzdrževanju in modernizaciji cest. Prednost imajo lokalne ceste in kategorizirane javne poti, kjer je večja poseljenost in kjer potekajo šolski prevozi; predvsem pa klanci, ki vedno znova zahtevajo dodatna sredstva za popravila po večjih nalivih. V celoti so bili modernizirani naslednji odseki:

- Litijska cesta v dolžini 543 m, kjer je zamenjana kompletna infrastruktura (vodovod, fekalna in meteorna kanalizacija, elektrovod in telekomunikacija) z vsemi priključki ter zgrajen nov pločnik in javna razsvetljava.
- V Kostrevnici je zgrajen nov pločnik v dolžini 350 m, urejeno je odvodnjavanje in preplastitev vozišča ter nova javna razsvetljava.
- V Jastrebniku je izvedena rekonstrukcija ceste in položena nova asfaltna prevleka v dolžini 1450 m.

Asfalt v Jastrebniku

- Na relaciji Poljane–Kopačija je bila opravljena razširitev cestišča in položen asfalt v dolžini 480 m.
- Urejeni so bili ostali krajši odseki v Gozd - Reki, Jablanici, Mali Kostrevnici, Gradišču, Javorju, Sevnem, Preski nad Kostrevnico itd., urejen je bil rondo na

obvoznici Šmartno, preplastitev asfalta v Zavrstniku.

- Sanirani so plazovi na cesti na Ježnem Vrh, Reka - Gozd pri Rekarju, v Bukovici, obnovljena je cesta proti Jelši v dolžini 500 m. Dokončana je bila izgradnja mostu v Štangarskih Poljanah.
- Do konca letošnjega leta bo asfaltirana še cesta Račica–Koške Poljane v dolžini 1200 m ter dokončana gradnja pločnika v Šmartnem mimo Palčiča do konca mostu.

Pločnik v Šmartnem pri Litiji

- Dodati moramo še redno letno in zimsko vzdrževanje cest, ki obsega krpanje udarnih jam, gramoziranje cestišč, čiščenje prepustov in muld, urejanje odvodnjavanja, obsekavanje rastja, košnja trave itd., v zimskem času pa pluzenje in posipanje cestišč, da je omogočena stalna uporaba oz. prevoznost cest.

Celotna dolžina izvedenega asfalta v obdobju 2014–2018 bo skoraj 9 km.

Javna razsvetljava:

Na področju celotne občine so obnovljeni ali montirani novi drogovi JR, nameščenih je tudi 170 svetilk z LED tehnologijo, ker porabijo manj energije. Obnovljena so prižigališča zmanjšane obračunske moči, strošek električne energije se je znižal za cca 40 %, celotna investicija se bo povrnila v 7–8 letih.

Vodovod:

Zagotavljanje ustrezne oskrbe občanov s pitno vodo je ena osnovnih nalog občin; potrebna je stalna obnova in razširitev vodovodne mreže ter vzdrževanje in priprava novih vodnih virov. V sklopu izvajanja nove primarne kanalizacije na čistilno napravo je bila dokončana obnova vodovoda v Šmartnem (azbestne cevi so zamenjane s polietilenskimi), na območju celotne občine je bilo zgrajenih 1180 m vodov, nameščenih deset novih hidrantov in tri nove dezinfekcijske naprave. Za redna vzdrževalna dela posodabljanja vodohranov (telemetrija, hidropostaje, oprema) in obnovo cevovodov je bilo porabljenih 80.000,00 €.

Pridobljeni sta dve gradbeni dovoljenji za ureditev vodovoda Račica–Velika Štanga (predvidena gradnja v 2019) in vodovod

Vinji Vrh. Redno poteka urejanje zemljiško-knjižnega stanja na zajetjih, kot so služnosti in odkupi. V pripravi je projekt za vodovod Bukovica, – kot navezava na vodovodni sistem Polšnik–Mamolj, ki ga gradi litijska občina, v Dolgem Brdu.

Komunalna:

Glavni poudarek je bil na čiščenju odpadnih voda, v letu 2015 je bila zaključena centralna čistilna naprava ob Savi in kolektorski kanali, pri čemer je občina prispevala 700.000,00 € lastnih sredstev. Sledila je izgradnja sekundarnega kanalizacijskega omrežja na področju Šmartnega v skupni dolžini preko 2 km, vključno s priključki uporabnikov. Izdelan je operativni program odvajanja odpadnih voda za celotno občino, v katerem je predvideno čiščenje odpadnih voda za vsako posamezno naselje. Uredili smo ločeno zbiranje odpadkov, zbirni center deluje brez večjih težav.

Urejanje prostora:

Občinski prostorski načrt (OPN) je v fazi pridobivanja mnenja o potrebi izdelave celovite presoje vplivov na okolje (CPVO). Predviden sprejem na občinskem svetu je v dobrem letu po pridobitvi mnenja, da CPVO ni potreben.

NUSZ: pripravljeni so izračuni za 20 % znižanje vrednosti točke in uravnoteženje obremenitev med stanovanjskim in poslovnim delom ter nezazidanimi stavbnimi zemljišči. Spremembe z veljavo v letu 2019 naj bi se potrdile na zadnjih sejah občinskega sveta.

Družbene dejavnosti:

Po energetske sanaciji Osnovne šole Šmartno je bila na vrsti adaptacija sanitarij, kuhinje in manjše učilnice na POŠ Štangarske Poljane. Sledila je temeljita prenova POŠ Kostrevnica. Za naslednje leto se pripravlja adaptacija POŠ Primskovo, projektna dokumentacija je pridobljena. Prostorska stiska na matični šoli, premajhna kuhinja in število učilnic ter razdrobljene lokacije vrtca narekujejo pospešene aktivnosti za nov vrtec. Imamo idejni projekt, pridobljeno je soglasje za gradnjo uvoza in izvoza iz obvoznice na parkirišče pod športno Dvorano Pungrt, kar je prvi korak k realizaciji novega vrtca, skupne kuhinje in ureditve prometa ob šoli.

POŠ Velika Kostrevnica

Javni zavod Bogenšperk, nosilec kulturne dejavnosti in turizma v občini, je svoje poslanstvo nadgradil še z upravljanjem Kulturnega doma Šmartno in izdajanjem lokalnega časopisa Krajevne novice. Z uspešnim kandidiranjem na razpisu LAS projektov bo s projektom LOKALIDENT oblikoval integralni turistični produkt in poskrbel za primerno turistično promocijo občine. V nastajanju pa so tudi načrti za prenovu objektov pred gradom Bogenšperk in adaptacijo Kulturnega doma Šmartno. Konec leta bo odprt Turistično informacijski center (TIC) na Staretovem trgu 25, v izvajanju je postavitve turistične obvestilne signalizacije v občini, sledila bo modernizacija trga pred Majolko, vse s podporo EU sredstev.

Gasilci:

Vseh devet gasilskih društev v občini je polno aktivnih, financiranje vseh rednih dejavnosti poteka nemoteno. Občina je podprla izgradnjo novega GD na Primskovem, pre-

novo GD Vintarjevec, nabavo novega gasilskega vozila v GD Jablanica, predala zemljišče GD Šmartno za gradnjo doma.

Premoženjske zadeve:

Naj omenim, da smo v tem mandatu uredili lastništvo na Bogenšperku; poleg gradu, Polandove hiše, pripadajočih zemljišč je tudi gospodarsko poslopje s parkiriščem v celotni lasti Občine Šmartno pri Litiji. Odmeri in odkupu cest smo že namenili znatna sredstva, kar bo potrebno tudi v prihodnje.

Finance:

Na področju financiranja se je v tekočem mandatu tudi Občina Šmartno pri Litiji soočala z zniževanjem povprečnine (osnova za financiranje zakonsko določenih nalog). Z vsakoletnimi razpoložljivimi sredstvi so se vse zakonske naloge redno izvajale in financirale. Kljub temu so bila namenjena določena sredstva za izvajanje investicij, predvsem v gospodarsko infrastrukturo in obnovo šol. Za večji obseg izvedenih

investicij smo se v letošnjem letu zadolžili v višini 700.000,00 €. Pridobivanje dodatnih sredstev s pomočjo zadolževanja je običajna praksa večine ostalih občin. V tem mandatu je bilo izvedeno tudi refinanciranje predhodno obstoječih kreditov.

Zaključek:

Vse projekte (slikovno gradivo je na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji) smo pazljivo pripravili za izvedbo, jih spremljali in nadzirali, da je bil denar racionalno porabljen. Menim, da se je občinska uprava, svetniki in županom na čelu, zelo potrudila, prisluhnila predlogom občanov in jih realizirala v zadovoljstvo vseh. Ne smemo pozabiti tudi na naša hišnika, ki smo ju opremili z novim vozilom, da vestno opravljata vzdrževanje javnih površin.

Da znamo delati zavzeto in odgovorno, smo pokazali z opravljenim delom v tem mandatu in s tem bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

Šmartno pri Litiji, september 2018

Akcija Manj svečk za manj grobov – tudi letos v Šmartnem

Avtorica članka: Veronika Jesenšek, predsednica OO SLS Šmartno pri Litiji

Bistvo akcije je osveščanje o prekomernem krašenju grobov ob 1. novembru, da bi ljudje namesto v kupe sveč in rož delček sredstev preusmerili v dobrodelne namene.

Svojih pokojnih se spomnimo vsak dan in s sodelovanjem v akciji Manjš svečk za manj grobov naredimo nekaj dobrega za žive, kiso seznam, ob nas ali preprosto v naši bližini. Velika količina sveč je tudi ekološko breme. S to akcijo nam bo hvaležna tudi narava! Projekt, v katerega se vsako leto vključi vedno več prostovoljcev in v katerega pristopi vedno več organizacij, bomo ponovno izpeljali tudi v občini Šmartno pri Litiji.

Zbrana sredstva bomo namenili za nakup zdravstvenega pripomočka – gosenico za transport bolnikov po stopnišču, ki ga reševalci ZD Litija potrebujejo za transport bolnikov iz višjih nadstropij stavb, v katerih ni dvigala.

Pred pokopališčem v Šmartnem pri Litiji vas bodo od 31. 10. do 1. 11. 2018, od 8.00 ure dalje, čakali prostovoljci, ki vam bodo še podrobneje razložili namen akcije. V zameno za dar boste prejeli zastavico sočutja, ki jo boste lahko pustili na grobu.

POMAGAJMO TISTIM, KI ŠE LAHKO ŽIVJO, ČE NISMO MOGLI VSEM, KI SE JIH TE DNI SPOMINJAMO!

Kulturni dom nekoč in danes

Avtorica prispevka: Joži Kotnik

Kulturni dom nekoč ...

... in danes

Pogled v preteklost z mislimi na prihodnost

Avtor članka: Uredništvo Krajevnih novic

Pretekla štiri leta so zelo hitro minila in 18. novembra nas že čakajo redne lokalne volitve. Od zadnjega našega pogovora s sedanjim županom, g. Rajkom Meserkom, je že skoraj tri leta, zato smo se v uredništvu Krajevnih novic odločili, da ga ob iztekajočem se mandatu povabimo na klepet, da nam predstavi, kaj je bilo postorjenega v zadnjih letih in kakšni so načrti Občine Šmartno pri Litiji za prihodnost.

G. Rajko Meserko, dovolite mi, da se vam najprej v imenu celotnega uredništva zahvalim za prijazen odziv našemu povabilu k tokratnemu mesečnemu intervjuju.

V lokalni politiki ste aktivni že zelo dolgo časa, najprej kot občinski svetnik, zadnja štiri leta pa tudi kot župan Občine Šmartno pri Litiji. Kako bi ocenili stanje, ki ste ga prevzeli ob nastopu mandata?

Najprej hvala za povabilo k intervjuju.

Sicer je že kar nekaj let za nami in človek zelo rad pozabi slabe stvari in se raje spominja lepih. Poleg tega tudi zelo nerad komentiram delo svojega predhodnika. Je pa res, da je bilo stanje precej slabše, kot sem si predstavljal, da bo. Da smo določene stvari uredili, smo porabili kar veliko časa. Lahko rečem, da sem se z nekaterimi stvarmi ukvarjal skoraj pol mandata.

Delo v lokalni politiki pred vse udeležene nenehno postavlja celo vrsto izzivov. Po čem si boste vi najbolj zapomnili obdobje vašega dosedanjega županovanja?

Vsekakor si ga bom zapomnil po urah in urah pogovorov in sestankov. Predvsem pa po mediaciji, s katero smo strli marsikateri trd oreh in tako uspeli realizirati na prvi pogled še tako nemogoč projekt.

Želja in pričakovanj je med vsemi občan-kami in občani vedno zelo veliko. Včasih je težko iskati pravo pot in sklepati kompromise med interesi domačih podjetnikov, ustanov, društev in posameznikov, saj občina razpolaga z omejenimi finančnimi sredstvi in nemogoče je zadovoljiti vse. Katere projekte zadnjih štirih let bi vi še posebej izpostavili?

Veste, v tem mandatu sem še posebej ponosen prav na to, da sem ostal zvest sebi in prisegi občanom, da bom delal v korist naše občinske skupnosti. Zato je bilo moje vodilo vedno, da sem skušal delati tako, da bo dobro za vse nas in ne samo za nekatere močne posameznike. Seveda sem na dolo-

čene uspešne projekte ponosen, najbolj od vsega pa sem vesel, da smo realizirali zastavljene cilje, ki smo si jih zadali na začetku mandata. Konkretno so med vidnejšimi izgradnja in obnova kanalizacijskega omrežja, celotna obnova javne razsvetljave, energetska sanacija šole v Veliki Kostrevnici, obnova kuhinje, sanitarij in izgradnja dodatnega kabineta POŠ Štangarske Poljane, podpora in financiranje izgradnje gasilskega doma PGD Primskovo in njegove okolice ter podpora vsem ostalim občinskim prostovoljnim gasilskim društvom.

Nam lahko zaupate, ali so kakšni projekti in načrti ostali neuresničeni in zakaj je temu tako?

Seveda, moja glava ne da miru, še posebej pa si za svoje kraje želim vse najboljše, zato so vedno nove ideje za izboljšave. Res je verjetno ostalo kaj neuresničenega, predvsem zaradi finančne omejitve. Druga največja omejitev in problem vsakega župana pa je zakonodaja v Republiki Sloveniji in z njo povezani postopki, ki vse projekte časovno podaljšujejo oziroma celo onemogočajo. Takšen projekt je sprememba občinskega prostorskega načrta, ki še vedno ni končan kljub dejstvu, da so aktivnosti tekale skozi cel mandat. Tega marsikdo ne more razumeti.

Šmarska občina je površinsko zelo velika, kar pomeni, da je treba skrbeti za precej obsežno cestno infrastrukturo. Kaj je bilo postorjenega na tem področju?

Če se lahko pošalim, bi rekel, da se uspešnost županov meri v metrih položenega asfalta. Zato se ob koncu mandata v vseh občinah dela prav na cestni infrastrukturi. Je pa res, da je tudi to zelo povezano s sredstvi, ki jih ima občina na razpolago. Zato je izrednega pomena pri teh projektih sodelovanje lokalnega prebivalstva. Ceste pri nas so v slabem stanju, denarja pa je zelo malo. Vendar smo v tem mandatu tudi na tem področju kar nekaj postorili, tu gre za rekonstrukcijo in obnovo Litijske ceste, dokončanje projekta obvoznice, izgradnjo pločnika in rekonstrukcijo ceste v Veliki Kostrevnici, obnovo ceste v Jelši, dokončanje izgradnje mostu v Štangarskih Poljanah in še gradnjo odseka pločnika v Šmartnem.

V zadnjih letih smo lahko opazovali ponovno oživljanje lokalnega gospodarstva. Industrijska cona na območju bivše IUV se počasi polni, podjetje Herz d. o. o. pa trenutno gradi precej velik objekt poleg že obstoječega obrata. Kakšno vlogo je pri vsem tem odigrala občina?

Občina si seveda prizadeva tudi za okrepitev gospodarstva, zato smo seveda na tem področju odprti za vsak napredek, saj s tem domačinom omogočamo zaposlovanje v lastnem kraju. Konkretno, za podjetje Hertz smo intenzivno sodelovali pri prostorskem načrtovanju in pridobivanju zemljišč. Za območje bivše IUV pa v dogovoru z lastniki in občino tečejo postopki za pridobivanje dokumentacije, ki bo omogočila ureditev infrastrukture in pridobitev evropskih sredstev.

Rajko Meserko

Ne moremo niti mimo vprašanja razvoja turizma. Večkrat smo lahko zasledili, da je to ena od prioritet občine, nas pa zanima, kakšni konkretni koraki so bili narejeni na tem področju?

Na tem področju sem si želel veliko več napredka. Vendar pa se je izkazalo, da moramo najprej reorganizirati Javni zavod Bogenšperk, ki bi tako imel več možnosti. Kljub vsemu smo uspeli pridobiti evropska sredstva za TIC, ureditev trga v Šmartnem in nove označevalne table – realizacija projekta je še v teku. V veliko spodbudo nam je priznanje zelene destinacije, kar pomeni, da smo bili opaženi kot okolju prijazna občina.

Precej prahu je dvignila reorganizacija Javnega zavoda Bogenšperk, ki je precej razdelila mnenje ljudi. Izkazalo se je, da so bili nekateri strahovi neupravičeni, nas pa zanima, ali menite, da je bila ta sprememba prava in bo pomenila korak naprej v razvoju turizma?

Vsekakor, zato smo ta ukrep kljub strahovom in veliki medijski izpostavljenosti tudi realizirali. S tem smo ustvarili možnosti novega razvoja oz. širjenja na tem področju.

Eden od večjih projektov, ki bo moral počakati na naslednji mandat, je gradnja novega vrtca. Kako potekajo priprave nanj in zakaj še ni bil uresničen?

Najprej je bilo treba pregledati možnosti glede umestitve vrtca v sam občinski prostor. Analize so pokazale, da je najboljša možna lokacija ob obstoječi stavbi osnovne šole, saj bi s tem rešili tudi velik problem kuhinje in jedilnice. Naslednji korak je bil pridobitev soglasja za izgradnjo dovoza z obvoznice, za kar smo porabili ogromno časa, ker je obvoznica v domeni državnih cest. Ob koncu poletja smo tako s strani direkcije za ceste končno pridobili tudi to

soglasje. Zdaj sledijo postopki pridobitve zemljišč in gradbenih dovoljenj. Pred tem pa še čakamo na zaključek spremembe prostorskega načrta. Poudariti pa moram, da vprašanje, zakaj projekt vrtca še ni bil uresničen, ni na mestu. Sicer so postopki, kot že omenjeno, v polnem teku, vendar pa izgradnja vrtca ni bila načrtovana v tem mandatu.

Kako bi vi ocenili svoje delo in delo občinskega sveta ter občinske uprave v tem mandatu?

Svoje delo človek lahko oceni le po uspehih. Zadnje čase pogosto slišim, kako si nekateri posamezniki in interesne skupine velikodušno pripisujejo zasluge za določene uspele projekte v Šmartnem. Zato poudarjam, da se je treba zavedati, da je vsak

uspešen projekt trdo skupno delo vseh deležnikov. Tako smo več kot uspešno rešili tudi goro birokratskih postopkov in ovir. Vse to delo je žal občanom nevidno, zato je nehote spregledano. Na tem mestu bi se zahvalil predvsem za podporo in razumevanje večine občinskega sveta, saj smo velik del predlaganih rešitev sprejeli soglasno. Hkrati pa se za vse opravljeno delo zahvaljujem tudi občinski upravi in podžupanu Srečku Vavtarju.

Za zaključek vas prosimo, da našim občanom in občanom predstavite še načrte za prihodnost, ki jih imate namen udeležiti, če boste ponovno izvoljeni za župana.

Hvala za kompliment, saj ste mojo kandidacijo s tem vprašanjem vzeli za samoumev-

no. Moja ponovna kandidatura je odvisna predvsem od moje družine, ki mi je v tem mandatu tesno stala ob strani z vsem svojim razumevanjem ob moji odsotnosti. Kar se načrtov tiče pa, kot rečeno, so vizije velike, otipljivega je bilo veliko narejeno že sedaj, kar pa pomeni, da za kogarkoli, ki se bo usedel na ta stol, to pomeni lažjo realizacijo ciljev.

Gospod župan, dovolite mi, da se vam za konec še enkrat zahvalim za prijeten pogovor. V uredništvu vam tako v poklicnem kot tudi zasebnem življenju želimo veliko sreče in uspeha, priložnost pa želimo izkoristiti še za zahvalo, ker ste vsa leta podpirali novo občinsko glasilo Krajevne novice. Novi časopis je namreč tudi eden od uspešno realiziranih projektov vašega prvega mandata.

September v šoli

Avtorica članka: Vanja Adamlje

3. septembra, na prvi šolski dan, je prag šole prestopilo 532 učencev, od tega 67 prvošolcev.

Ze prvi teden pouka so se sedmarji odpravili na ekskurzijo po dolinah rek Savinje in Pake. Ogledali so si Velenje. Zelo zanimivi ekološki učni uri o posledicah premogovništva v Velenjski kotlini je sledil ogled podzemnega dela v Muzeju premogovništva Slovenije. Z dvigalom so se spustili globoko pod zemljo. Pred vstopom v rov so kot pravi knapi dobili knapovsko malico, ki so si jo privoščili ob koncu vodenega ogleda, 160 metrov pod zemljo. Ekskurzijo so zaključili v Rimski nekropoli v Šempetru v Savinjski dolini.

Na ekskurzijo so se odpeljali tudi učenci devetega razreda. Pot jih je vodila na Gorenjsko. Ogledali so si Kropo, Vrbo in Prešernovo rojstno hišo in Bled.

Prvi tehniški dan prvošolcev je bil namenjen varnosti v prometu. Učili so se pravilno

prečkati cesto in spoznavali osnovna prometna pravila. Policist in policistka s policijske postaje Litija sta z njimi prehodila del šolske poti in jih opozorila na nevarnosti na njej. Obiskali pa so jih tudi predstavniki programa Kolesarček, ki preko igre otroke pouči o pravilnem vedenju v prometnem okolju.

V septembru smo imeli že prvo letošnje delovno soboto. Izvedli smo športni dan. Učenci predmetne stopnje so se pomerili v igrah z žogo, učenci razredne stopnje se so se odpravili na različne pohode: prvošolci po Luštni poti, učenci drugih razredov so se povzpeli na Grilovec, tretješolci so prehodili pot iz Šmartnega preko Sel, Male Kostrevice do Bogenšperka in nazaj v šolo, četrtošolci so se odpravili na Svibno, učenci petih razredov pa so se iz Črnega Potoka preko Riharjevca povzpeli na Javorje in obiskali domačijo Janeza Javorskega. Prav vsi so na svoji poti poskrbeli za to, da za seboj niso puščali odpadkov, saj je isti dan potekala tudi vseslovenska čistilna akcija.

17. septembra, na rojstni dan Franceta Bevka in dan zlatih knjig, se je začela že 59. sezona branja za bralno značko. Tudi v letošnjem letu je Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS ob pomoči Javne agencije za knjigo in sponzorjev vse prvošolce v Sloveniji obdarilo s knjigo. Letos je bila

to slikanica Anje Štefan Kotiček na koncu sveta. Prvošolce podružnic Velika Kostrevec in Štangarske Poljane je obiskala knjižničarka, učenci prvega razreda matične šole pa so obiskali šolsko knjižnico. Vsi so prisluhnili pravljici in se razveselili podarjenih knjig.

Tudi na naši šoli so se učenci prve triade priključili množični akciji Atletske zveze Slovenije, ki spodbuja otroke k atletskim korakom in zdravemu načinu življenja. Pod geslom »Začni mlad, tekmuji pošteno« so odtekli 200 metrov in tako prisostvovali najbolj množičnemu otroškemu tekaškemu dogodku v Sloveniji.

Učenci tretjih razredov matične šole in podružnic so zadnji septembrski teden preživeli v ČŠOD Jurček v Kočevju.

Novice iz Gimnazije Litija

Avtor članka: Gimnazija Litija

V juniju so dijaki 4. letnika opravljali že 18. maturo na Gimnaziji Litija. Tako je do zdaj gimnazijski program pri nas zaključilo že 1431 dijakov – maturantk in maturantov. V spomladanskem roku sta visoko število točk dosegli tudi dve zlati maturantki, Tinkara Perme in Špela Pok. Vsem maturantkam in maturantom 18. generacije iskreno čestitamo in jim želimo prijetne počitnice, jeseni pa uspešen začetek študija.

1 septembra pa je k nam prišla tudi bodoča 22. generacija maturantov, na začetku seveda kot dijakinje in dijaki 1. letnika. Njim še posebej izrekamo dobrodoščilo in jim želimo čim lažji prehod iz osnovne v srednjo šolo ter uspešno šolsko leto.

V času, ko boste brali te vrstice, bo v novem

šolskem letu za nami že kar nekaj aktivnosti. Od ekskurzije v Budimpešto za 4. letnik, športnih dni za 1., 2. in 3. letnik do roditeljskih sestankov. Ob tem vas še vabimo, da se prijavite na novice preko našega Facebook profila www.facebook.com/gimlitija in tako sproti spremljate dogajanje na naši šoli v besedi in sliki.

Kliše klub

Avtorica članka: Manca Planinšek

Na začetku septembra smo na Klišeu že izvedli prvo redno sejo, na kateri smo se začeli pripravljati na novo študentsko in dijaško šolsko leto. Poleg tega smo začeli z organizacijo novih, svežih projektov, s katerimi bomo skupaj vstopili v jesen.

Dijaki in študenti ste se že lahko ponovno včlanili v naš klub, s čimer ste prejeli tudi nove Klišeeve majice in Klišeev kompas. Na začetku oktobra ste nas našli tudi na Klišeevi stojnici pred železniško postajo Litija, kjer smo zbirali nove čla-

ne. 5. oktobra smo zopet organizirali Klišnelkurs, tokrat v prav posebni obliki, saj smo se učili osnov slovenskega znakovnega jezika. Prav tako smo v oktobru pripravili niz šestih dogodkov z odtenki smeja, gledališča, poezije, pravljic, filma, glasbe in fotografije, ki skupaj sestavljajo Kulturni šok 2018, ki poteka od 12. do 26. oktobra. Začeli smo z večerom poezije 12. 10., ko ste lahko delili svoje izdelke ali pa zaplavali v domišljije svetove ostalih. Nadaljevali smo že takoj naslednji dan, 13. 10., in sicer z ogledom kratkega filma Anžeta Grčarja z naslovom Mama. 19. 10. vas vabimo na sproščen jazz večer v Art & Caffeuju z Magratejo in glasbeno skupino KGBL, 20. 10. pa na predstavo dramskega igralca in voditelja oddaje Male sive celice Nika Škrleca – Naj gre vse v Π.

V predstavi odigra domišljijijski svet, ki se skriva za njegovimi številkami, ter poskuša združiti svet matematike, števil, domišljije in gledališča v dinamično in igrivo celoto domišljijejskega absurdnega sveta, v katerem je vse mogoče.

Vsi, ki imate nove, atraktivne ideje ali pa si le želite druženja, ste vabljeni vsak prvi četrtek v mesecu ob 19.00 na mesečne seje kluba! Z nami ostajajo stalne ugodnosti: ugodno fotokopiranje, fitnes, projumping, Lamfit bootcamp in odbojka. Ceneje se lahko včlanite v Knjižnico Litija, v Optiki Manja pa dobite poseben popust! Še vedno nudimo tudi inštrukcije iz angleščine, slovenščine, matematike in nemščine. Da česa ne zamudiš, redno spremljaj našo Facebook, spletno ali Instagram stran!

Ekipe WAKE UP že osmo leto zapored s halloween zabavo in mega koncertom KLIŠE rocks v Šmartnem pri Litiji

Avtorja članka: Anamarija Kamin in Ernest Mrzel

KLIŠE-jev WAKE UP Halloween že osmo leto zapored prebujata študijsko leto z nepozabno elektronsko zabavo. V Dvorani Pungrt se bodo 27. oktobra 2018 DJ Jackieju pridružili lokalni glasbeni izvajalci elektronske glasbe, ki jih boste tokrat izbrali VI (!) preko uradnega dogodka na FB strani! Letošnje leto bo Halloween zadnjič pod okriljem ekipe WAKE UP, štafetno palico elektronskih zabav bo prevzela nova, mlajša ekipa. Ob tem velja zahvala vsem, ki so WAKE UP ekipo podpirali in ji pomagali do uspehov. Snovalci in ostali organizatorji: Ernest, Tomaž, Žiga, Domen, Simon, Marisa, Anamarija in Enej.

Aker smo že lani dokazali, da je rokovski duh še kako prisoten v naših koncih, bomo letos nadaljevali z mega koncertom **KLIŠE rocks – ZZZ**. Ta bo nasledil in nadgradil nepozaben koncert ob 20-letnici KLIŠE kluba z Big Foot Mamo. V soboto, 1. decembra 2018, se bo odvila nova nepozabna rock zgodba s kar tremi prekaljenimi rockovskimi bandi. Zmelkov, Zaklonišče prepeva in Zabljena generacija, trije bandi slovenske glasbene scene bodo zatresli Dvorano Pungrt z nepozabnimi uspešnicami – BIT (Smisel življenja), Gravitacija (Več kot spijemo, boljši smo), Hasan iz azila, Računajte na nas, Sonce nabija, Pozitiv vabrejšan. Zmelkov se v naše konce vračajo po letu 2005, ko je Študentaraj prav tako organiziral klub KLIŠE. Na odru lahko pričakujete tudi lokalne glasbene ustvarjalce.

Da ne boste zamudili WAKE UP Halloween in KLIŠE rocks - ZZZ, spremljajte profila kluba Kliše in skupine WAKE UP na Facebooku ter sledite informacijam na spletni strani www.WakeUpParty.si. WAKE UP Halloween in KLIŠE rocks vstopnice za člane KLIŠE kluba bodo na voljo od sredine oktobra.

Glasbena šola Kokalj

Avtor članka: Matjaž Hostnik

V letošnjem letu je z majem v šmarski in litijski občini začela delovati Glasbena šola Kokalj. Pri poučevanju svojih učencev jo odlikuje raznolikost glasbenih stilov ter mladi in izkušeni mentorji. Vodja šole Štefan Kokalj je član poznane zasedbe Flirt in dua Mon'ami, ki je na Popevki 2017 osvojil 3. mesto. Mentorji v GŠ Kokalj so: Matjaž Hostnik (kitara, ukulele), Domen Malis (bobni, cajon), Niko Tori (diatonična harmonika) in Štefan Kokalj (kitara).

Mentorji imajo dolgoletne izkušnje z nastopanjem na velikih in malih odrih po Sloveniji, vsi pa si delijo željo do ustvarjanja kvalitetne glasbe in prenašanja znanja na nove učence. Mentorji se z veseljem posvetijo svojemu delu in z vsakim učencem individualno sestavijo program, ki je prilagojen osebnim željam in sposobnostim vsakega po-

Zaključni nastop učencev GŠ Kokalj v Osnovni šoli Šmartno pri Litiji, junij 2018 (foto: Žiga Felkl)

sameznika, stremimo pa k temu, da bi v prihodnosti v ponudbo uvrstili še več inštrumentov in poučevanje solopetja. V Glasbeni šoli Kokalj imamo za svoje učence poleg učnih ur pripravljen pester program, na koncu leta pa velik koncert z znanim gostom s slovenske glasbene scene.

Več informacij o glasbeni šoli in programu pa lahko dobite preko elektronske pošte gskokalj@gmail.com ali na Facebook strani Glasbena šola Kokalj. Vabljeni ste ljubitelji glasbe vseh starosti, ki bi radi z igranjem inštrumenta obogatili svoje znanje.

Utrinki iz šole

Avtorica članka: Jožica Žurga, OŠ Šmartno

V septembru se je v našem domačem kraju odvijalo precej zanimivih dogodkov in prireditev in kar nekaj teh smo se udeležili tudi z učenci OŠ Šmartno, ker je prav, da mladi spoznavajo, s čim se ukvarjajo občani, in da spoznavajo preteklost domače pokrajine.

Vikend odprtih vrat – v petek, 7. 9. 2018, smo se priključili vodenemu ogledu trškega jedra Šmartnega pri Litiji. Jernej Kotar je z odličnim vodenjem poslušalcem predstavil zanimive stavbe in zgodovinsko preteklost kraja. Eden od učencev je po ogledu dejal: »Sploh nisem vedel, da imamo toliko zanimivosti«. Imamo, le pogledati jih je potrebno in se o njih pozanimati. Po ogledu kraja smo se oglasili pri oblikovalki gline Barbari Dacar. Prikazala nam je način izdelave izdelkov iz gline in tudi učenci so lahko zavrteli lončarsko vreteno in si izdelali lončene skodelice.

Javorska energijska pot – delovno soboto, 15. 9. 2018, smo izkoristili za športni dan

Noč raziskovalcev na Bogenšperku

in se preko Riharjevca povzpeli do Javorja. Naš končni cilj je bila Javorska energijska pot, katere lastnik je Janez Končina ali Janez Javorski. Sprehodili smo se po nasadu zdravilnih zelišč, po energijskih točkah in občudovali tolmunček žive vode.

Noč raziskovalcev na gradu Bogenšperk – v petek, 28. 9. 2018, je na pobudo Evropske komisije širom Evrope potekala noč raziskovalcev. Tudi Bogenšperk se je

vklučil v ta projekt in mi smo sprejeli ponudbo. Na gradu nas je sprejela zeliščarka Jožica Bajc Pivec, nas vodila po okolici gradu in popeljala v skrivnostni svet zdravilnih zelišč. Skuhala nam je tudi zeliščni čaj proti prehladu. Potem smo si ogledali notranjost gradu in se seznanili z življenjem in delom Janeza Vajkarda Valvasorja, s poudarkom na njegovem raziskovalnem delu.

Prvošolci

Avtorica članka: Tina Sladič

Letošnji prvošolci, kar 67 jih je, so v spremstvu svojih staršev prvič prestopili vrata naše šole kot učenci. Da bi bili njihovi prvi koraki v šoli lažji, so jim učenci 9. razreda pripravili prisrčen sprejem in jih pospremili v športno dvorano.

Tam so prisluhnili učencem otroškega pevskega zbora, učenci Podružnične šole Velika Kostrevnica pa so jim z igrali igrice Kdo je Vidku napravil srajčico. Sledila je slavnostna podelitev rumenih rutic, ki bodo prepoznavni znak pomembnega koraka v osnovni šoli. Nato so jih milni mehurčki popeljali do njihove učilnice, kjer so se za konec še malo posladkali. Povedali so, da se veselijo naslednjega dne, ko bodo

prinesli šolske torbe, v katerih bodo šolske potrebščine in copati. Vsi delavci šole se bomo trudili, da bo njihovo šolsko leto varno in ustvarjalno in da bodo vsi radi prihajali v šolo z željo po novem znanju.

Naravoslovni tabor v domu Jurček v Kočevju

Avtorica članka: Polona Zagorc

Učenci 3. razreda matične in podružničnih šol so v ponedeljek, 24. 9., odšli na petdnevno bivanje v CŠOD v Kočevju.

Nekateri so s solznimi očmi prvič odhajali od doma. Solzice so se kmalu posušile, saj za kaj takega ob težkem

postiljanju postelje ni bilo več časa. Učenci so med bivanjem prehodili mesto Kočevje, lovili rake v jezeru, iskali živalske sledi (našli medvedove), spoznali rastline in živali v gozdu, obiskali obrobje Rajhenavskega pragozda, objeli kraljico kočevskega gozda (smreko). Z lučkami so odšli na nočni sprehod in pri opazovanju zvezdnega neba opazili zvezdni utrinek ter si ob tem zašepetali vsak svojo željo, ki ostaja skrivnost. V tekmovalstvu v streljanju z lokom so zmagali najboljši, v vožnji s kolesom pa so uživali prav vsi. Prav posebno je bilo tudi doživetje pri spuščanju v kraško jamo, v kateri so iskali živali in občudovali kapnike. Zadnji dan jih je čakalo veslanje v kanuju na reki Rinži, kjer so opazovali ribe in rastline (rumeni blatnik).

Polni vtisov in novih dogodivščin so se v petek popoldan skupaj z učiteljicami Alenko, Romano, Anjo, Lucijo in Polono vrnili domov.

Izobraževalni center Geoss sodeluje v mednarodnih projektih

Avtor članka: IC Geoss

Izobraževalni center Geoss poleg izvajanja (ne)formalnih izobraževalnih programov za odrasle zadnje čase veliko pozornosti namenja tudi različnim projektom, ki razvijajo in spodbujajo vseživljenjsko učenje med različnimi ciljnim skupinami, zlasti med ranljivimi skupinami (starejše osebe, podeželsko prebivalstvo, priseljenci, osebe z motnjami v duševnem razvoju, brezposelni, mladi, ki niso vključeni v redni izobraževalni sistem), pri katerih krepijo socialne, funkcionalne in digitalne kompetence, spodbujajo njihovo samostojnost ter osebno rast in jih učijo sodelovanja.

S ciljem, da prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja ranljivih odraslih, so bili uspešni na Erasmus+ razpisu, v sklopu programa Strateška partnerstva za izobraževanje odraslih, pri katerem bodo kot vodilni partner izvajali 35-mesečni projekt Družinsko izobraževanje MeTURA. Projekt se osredotoča na izboljšanje pogojev za samostojnejše življenje odraslih oseb z motnjami v duševnem razvoju. V aktivnosti bodo vključeni tudi družinski člani odraslih oseb z motnjami v razvoju ter izobraževalci in izvajalci andrargoškega procesa vseživljenjskega učenja iz partnerskih držav (Združeno kraljestvo, Hrvaška, Italija in Slovenija). Kot partnerji sodelujejo v programu Evropa za državljane pri projektu z naslovom Celostni pristop k izmenjavi znanja o sistemih socialnega vključevanja priseljencev in vloga lokalnih organov EU (ISLA), ki se osredotoča na vključevanje državljanov EU v procese odločanja na področju migracij. Znotraj programa Erasmus+ izme-

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

IZOBRAŽEVALNI CENTER GEOSS

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Ste zaposleni, starejši od 45 let in imate največ V. stopnjo izobrazbe?

Si želite pridobiti nova računalniška znanja?

**Vabljeni na
brezplačni 20 urni tečaj Excel**

S tečajem pričnemo januarja 2019. Število mest je omejeno, zato pokličite izobraževalni center Geoss, tel. 031 759 355 in si zagotovite svoje mesto.

Projekt Center za pridobivanje kompetenc 2016 – 2019 sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

njujejo dobre prakse v projektu Vrednotenje dediščine za majhne lokalne skupnosti (HE.CO) s ciljem krepitve kulturne dediščine v ekonomskem, socialnem, kulturnem in funkcionalnem smislu. Projekt Poustvarjanje Evropejcev skozi zgodovino, umetnost in kulturo (REHAC) pa poteka v okviru programa Erasmus+ strateška partnerstva za inovacije in izmenjavo dobrih praks s ciljem učenja jezika in vključevanja na trg dela z uporabo učnih možnosti, ki jih ponujata kultura in umetnost.

Sodelovanje v mednarodnih projektih spodbuja razvoj področij, na katerih se projekti izvajajo, pomeni večjo prepoznavnost za okolje, v katerem živimo, povezujejo se različni akterji, tudi medsektorsko, izmenjujejo se dobre prakse in iščejo inovativne rešitve. Če ste zaposleni na katerem od omenjenih področjih projektov ali vas področje zanima in bi želeli izvedeti več o projektu, se obrnite na IC Geoss.

Novice iz Planinskega društva Litija

Avtor članka: Aleš Pregel

Enajst članov sekcije Sokol in en »kojot« so se 1. 8. in 2. 8. 2018 udeležili dvodnevne

pohoda na Prehodavce. Štartali so pri Koči pri Savici in se nato preko Komarče in mimo Črnega jezera povzpeli do Koče pri Triglavski jezerih.

Tam so se okrepčali in nadaljevali proti koči na Prehodavcih, kjer so v bivaku »vesoljska ladja« prespali. Zjutraj so nadaljevali pot mimo Hribaric, Vratc, Dednega polja do Planine pri Jezeru. Nato so mimo Vogarja sestopili v Staro Fužino. Sekcija Sokol je v soboto, 11. 8. 2018, opravila pohod do koč Fratelli Grego (1389 m)

in na Krniško glavico (1889 m) v zahodnih Julijcih. Uživali so v pogledih na Višarje, Kamnitega lovca, Špič, Hude police in Veliki Nabojs, vrhove katerih so »sokoli« že osvojili. Izleta se je udeležilo 22 pohodnikov. Izleta »sokolov« po Koželjevi poti se je 18. 8. 2018 udeležilo 27 pohodnikov. Pot nosi ime po Maksu Koželju, ki je bil slikar in ustanovitelj kamniške gorske reševalne službe. Pot vodi ob Kamniški Bistrici preko številnih mostičkov in grap. Zanimiva je tudi zaradi številnih fotografskih motivov. Vrhunec poti sta bila Mali in Veliki Predoselj, ki pred-

stavlja najožji del struge Kamniške Bistrice. Mimo lovskega dvorca smo se povzpeli še do spominskega parka.

18. 8. 2018 so se planinci sekcije Sava – Kotjoti podali na 2014 m visoko Debelo peč. Izleta se je udeležilo 24 pohodnikov. Pot so začeli na Medvedovi konti, od koder so po dobre pol ure hoje prišli do Blejske koče na

Lipanci, tam pa se razdelili v dve skupini. Prva skupina je ostala pri koči in se sprehajala po okoliških poteh, večina pa jih je nadaljevala pot na Debelo peč. Nekaj članov sekcije Sokol se je v počastitev 132. obletnice Predilnice Litija 21. 8. 2018 udeležilo pohoda na Triglav. Na vrhu so že tretjič zapored razvili transparent in

tako obeležili ta visoki jubilej.

Načrtovani izleti in akcije v oktobru 2018:

- 20. 10. 2018 – Nekam v »gorice« (sekcija Sava),
- 27. 10. 2018 – Porezen (sekcija Sokol).

Program je okviren, več informacij o izletih pa dobite na društvu in na spletu <http://www.pdrustvo-litija.si/>.

SPOT Osrednjeslovenske regije – sedež na GZS

Avtorica članka: Nina Kotar, podjetniška svetovalka

Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije je v Uradnem listu RS št. 6/2018, z dne 2. 2. 2018, objavila javni razpis za financiranje izvajanja celovitih podpornih storitev za potencialne podjetnike in podjetja v okviru slovenskih poslovnih točk za obdobje od 2018–2022 – za statistično regijo Jugovzhodna Slovenija, Osrednjeslovenska regija in Primorsko-notranjska regija.

Za področje Osrednjeslovenske regije smo se v konzorcij povezali partnerji Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtnopodjetniška zbornica Slovenije, Območna obrtno-podjetniška zbornica Domžale, Območna obrtno-podjetniška zbornica Logatec in Data d. o. o.

Namen javnega razpisa je financiranje izvajanja brezplačnih storitev za ciljne skupine v okviru subjektov inovativnega okolja, ki bodo z izvedbo aktivnosti, ki so predmet tega javnega razpisa, oblikovali uravnoteženo programsko podporo za zagon, rast in razvoj podjetij ter s tem prispevali k:

- povečevanju števila novoustanovljenih podjetij, predvsem tistih, ki dosegajo višjo dodano vrednost v primerjavi s sloven-

skim povprečjem;

- povečevanju stopnje preživetja novoustanovljenih podjetij;
- premagovanju ovir hitro rastočih podjetij.

Cilj javnega razpisa je prispevati k spodbujanju nastajanja in delovanja podjetij, predvsem zagonskih podjetij, ter spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji.

S prijavo na razpis smo uspeli, in tako bo v prihodnjih petih letih 10 svetovalcev SPOT Osrednjeslovenske regije – sedež SPOT Osrednjeslovenske regije je v prostorih Gospodarske zbornice Slovenije, Dimičeva ulica 13, 1000 Ljubljana – skrbelo za izvajanje sledečih aktivnosti:

- informiranje,
- svetovanje – podjetnikom in potencialnim podjetnikom,
- animiranje in povezovanje regionalnega okolja,
- mreženje subjektov podpornega okolja v regiji,
- promocija in informiranje o podjetništvu,
- usposabljanja in delavnice,
- izmenjava dobrih praks v Sloveniji in tujini,
- odpiranje poslovnih priložnosti,
- srečanje podpornega okolja v regiji,
- showroomi.

Področje občine Šmartno pri Litiji je v pristojnosti svetovalk Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, zato vas vabimo, da, če želite kakšne informacije s področja podjetništva, pišete na naslov: nina.kotar@ozs.si.

Poročamo, izvajamo, načrtujemo

Avtor članka: Aljaž Zupan

POROČAMO: Začetek šolskega leta se je v Društvu Lojtra začel pestro. Zaključujemo dva mednarodna projekta v okviru programa Erasmus+ mladi v akciji. Prvi je bil obisk mladinskih delavcev iz šestih držav EU, na katerem smo preverjali skupne interese in možnosti sodelovanja v prihodnosti. Projekt je nosil ime: How to achieve holistic support for youth workers and trainers (Kako doseči celostno podporo za mladinske delavce in trenerje). Drugi projekt je naslavljal mladinske delavce začetnike in jih usposabljal za kvalitetno upravljanje z učnimi izkušnjami mladih. Ta projekt sliši na ime: Do it yourself: facilitate learning experiences (Naredi sam: upravljal učno izkušnjo). Oba projekta sta dosegla zastavljene cilje in sta v fazi poročanja nacionalni agenciji Zavod MOVIT, ki v Sloveniji upravlja z omenjenim programom.

ZVAJAMO: Tekom poletja smo pričeli z novim projektom: Vikendi/dnevi potozovanja in povezovanja. Na srečanjih odkrivamo alternativno znanje, se o njem pogovarjamo in ga preizkušamo. Tako smo izvedli delavnici glasbene terapije in joge ter izvedli dvodnevno srečanje, na katerem smo spoznavali stara šamanska znanja, astrologijo in jih povezovali s sodobnimi pristopi v coachingu. Namen projekta je širiti obzorja, hkrati pa posamezniku ponuditi orodja, ki ga podpirajo pri njegovem osebnem in poklicnem razvoju. Ker smo si različni, je tudi nabor ponujenih orodij pester. Nadalje smo dve mladinski delavki poslali na izobraževanje YOUTH are the voice (Mladi so glas) na Finsko, kjer sta pridobivali kompetence za uspešno upravljanje socialnih omrežij.

NAČRTUJEMO: Skupaj z Osnovno šolo Gradec načrtujemo pričetek izkustveno naravnane programa za učence, v sklopu katerega se odpravljamo tudi v tujino. Ker je projekt še v načrtovanju, več o njem prihodnjič. V polnem teku pa so tudi priprave na oddajo novih dveh projektov v program Erasmus+ mladi v akciji, ki bosta poskrbela, da bodo imeli litjski mladi še naprej možnost brezplačnih učnih izkušenj v tujini. V sodelovanju s projektnimi partnerji se pripravljamo tudi na zaključno konferenco projekta Global education Agora (Globalno učenje Agora), ki bo potekala novembra v Ljubljani.

Vse aktualne informacije redno objavljamo na naši spletni strani <https://www.drustvolojtra.si/> in FB-profilu: <https://www.facebook.com/lojtradrustvo/>.

Spodbujanje podjetniškega potenciala med mladimi je privedlo do produkta, ki mu ni para

Avtorica članka: Anamarija Kamin

Slovenski pisatelj Janez Menart, potovanje z vlakom in Ki-Ki bomboni. Na prvi pogled nepovezane vsebine, ki so jih osnovnošolci OŠ Gradec iz Litije povezali v inovativni podjetniški produkt. Tako je nastal izdelek inovativne embalaže Ki-Ki Litija, ki so ga osnovnošolci širši javnosti predstavili 25. septembra 2018 na Občini Litija. Dogodek, ki ga je organiziral Razvojni center Srca Slovenije, je potekal v okviru projekta P-IRIS, ki spodbuja razvoj podjetništva med mladimi na podeželju. Namenjen pa je bil vsem osnovnim in srednjim šolam iz Srca Slovenije.

Predstavitev, ki so se je udeležili tudi predstavniki Slovenskih železnic, je vse prisotne neverjetno navdušila. Celotna zgodba, ki se skriva za končnim produktom, povezuje literarno delo Janeza Menarta Srečanje, ki v svojih spominih na mladost obuja vožnjo z vlakom do Litije in okušanje Ki-Ki bombonov. Pri tem so učenci vedeli, da je to odlična priložnost, da vožnjo z vlakom s sladkimi dobrotami približajo tudi drugim otrokom. Podjetniška želja je bila,

da razviti produkt nadgradijo s skrito vsebino Ki-Ki kart, ki bi bile najboljši spremljevalec pri vožnji z vlakom. In to so tudi storili. Podjetniška žilica pa jih je seveda gnala še naprej. Zavedajo se, da njihov izdelek povezuje različne akterje, ki morajo med seboj sodelovati in jih skupaj podpreti. Prav zaradi tega je bil odziv Slovenskih železnic izredno pomemben in težko pričakovan. V veselje nam je, da so bili tudi oni izredno navdušeni. Zavedajo se, da bo končni pro-

dukt moral biti še dodatno nadgrajen, pri čemer so pripravljeni pomagati s svojimi strokovnjaki s področja dizajna. Prav tako so pripravljeni prevzeti celoten tisk in se uskladiti s podjetjem Kraš glede pravnega statusa končnega izdelka.

A ker gre za izdelek, ki je močno povezan z občino Litija in ima velik potencial za turistično promocijo, nas veseli tudi odziv župana Občine Litija. Franci Rokavec je izpostavil unikatno priložnost, da skupaj z učenci širši javnosti ponudimo personaliziran ter dovršen izdelek in se s turističnim namenom povežemo z dvema pomembnima mednarodnima podjetjema (Kraš in SŽ).

Srečanje Srca Evrope v Bolgariji

Avtor članka: Društvo Gledališče Kolenc

V dneh od 14. do 16. septembra se je v Bolgariji odvijal dogodek, na katerem so udeleženci vzpostavili srčno točko po zgledu GEOSSA, središča Srca Slovenije, v Sandanskem v Bolgariji. To je že tretja tako ustanovljena srčna točka v Evropi.

Društvo Gledališče Kolenc, v sodelovanju z Društvom GEOSS in Občino Litija, s partnerskimi organizacijami iz sedmih evropskih držav namreč izvaja projekt Srce Evrope, HE-ART.

Projekt Srce Evrope, HE-ART, ima podporo Evropskega programa Evropa za državljane Evropske agencije za kulturo, izobraževanje

in umetnost (EACEA) in se odvija v okviru ukrepa Mreža mest. Cilj projekta je vzpostavljati trajnih srčnih točk s srčnimi vrednotami, kot jih širimo na GEOSS-u, v središčni srčni točki Slovenije.

Vsaka mednarodna kulturna srčna točka bo ustvarjalno središče, v katerem bomo načrtovali, oblikovali, izvajali in odvijali kulturne dogodke, ki bodo promovirali GEOSS-ove srčne vrednote, kot so: sprejemanje različnosti, razumevanje, človeškost, prijateljstvo in solidarnost, sočutje in vse pozitivne lastnosti, ki so potrebne za trajnostno preživetje na Zemlji – na zasebni, narodni in mednarodni ravni. Na vsakem dogodku se v ta namen tudi izobražujemo. Z mrežo Srce Evrope HE-ART bomo ustvarili zgled kulturnega turizma in vzpostavili utrip srčnih točk, ki bodo delovale za kraj, za domovino ter za mednarodno sodelovanje in povezovanje.

V dneh od 20. do 22. aprila se je odvijal prvi dogodek projekta, ki je potekal v občini Litija, na Vačah, Slivni in okolici ter v Ljubljani z naslovom: GEOSS – srce in srčna točka Slovenije in Evrope.

V okviru dogodka je Slovenijo obiskalo 35 gostov iz sedmih držav, članov občin in nevladnih organizacij, ki so partnerice v tem projektu. Posameznih delov programa pa so se udeleževali tudi predstavniki domačih nevladnih organizacij ter občine kot tudi drugi obiskovalci, saj je bilo nekaj dogodkov odprtih tudi za javnost. V okviru skupnega dogodka smo se projektni partnerji srečali in spoznali ter začeli s procesom uresničevanja projekta.

Glavna aktivnost prvega dogodka je bila posvečena predstavitvi kulturne dediščine

za osnovo in zgled ustvarjanja srčnih točk v partnerskih državah.

Dogodku v Sloveniji je sledil dogodek v Grčiji, v občini Larissa, ki je potekal od 20. do 22. junija v mestu Larissa, z naslovom Kulturni turizem in medkulturni dialog. Ob simbolični srčni točki Pappasov mlin in ob Pinios River Festivalu se je začel oblikovati načrt za kulturni turizem območja in za srčno točko Larisse.

Naslednje srečanje projektnih partnerjev pa je sledilo že avgusta. Od 14. do 16. avgusta je v Španiji potekal tretji dogodek projekta Srce Evrope HE-ART z naslovom Nacionalnost in evropska identiteta v luči sprejemanja in prijateljstva. Dogodek je organizirala in izpeljala Občina Medina del Campo, v sodelovanju z vodilnim partnerjem, Društvom Gledališče Kolenc. Dogodek je vključeval predavanje o evropskih smernicah, ki so povezane s projektom, gledališke delavnice, predstavitev kulturne dediščine in dveh festivalov, ki bi podpirala srčno točko Medina del Campo, ter novih tehnologij v gledališču in skupnosti. Četrti dogodek z naslovom Umetnost je pot do medkulturnega dialoga pa je se je odvil v dneh od 14. do 16. septembra, ko smo se spet srečali, tokrat v Bolgariji. Vzpostavili smo srčno točko, za katero je simbolična povezava v občini Sandanski kip Spartaka, s simbolnimi srčnimi vrednotami, ki so nam vsem skupne in jih želimo širiti. Seznanili smo se z delom in aktivnostmi Občine Sandanski in nevladne organizacije YUNI PARTNERS. Na četrtem dogodku nas je povezoval tudi že naš skupni logotip, ki smo ga v tem času skupaj ustvarili. Naše skupno srce tako vse bolj postaja pisana družina, ki jo povezuje ljubezen.

Šmarske vezilje vezejo že 10 let

Avtorici članka: Štefka Fašing in Katarina Kragelj

Letos mineva deset let od našega prvega druženja in še vedno se redno sestajamo. Skupina trenutno šteje 28 članic. Zelo smo skromne, vendar napredujemo. Vse smo zelo delovne, natančne, dobre prijateljice in lepo sodelujemo. Iz Velenja, kjer vsako drugo leto razstavljamo na Mednarodni razstavi vezenin, se vedno vrnemo s priznanjem. Naši prti krasijo že skoraj vse cerkve in kapelice v Šmartnem in okolici, le cerkva na Brezju jih še nima, te nameravamo delati spomladi.

Šmarsko društvo upokojencev letos praznuje petindvajseto obletnico delovanja. Vezilje delujemo v okviru tega društva, zato bomo praznovali skupaj. In da bo praznovanje resnično dobilo pravi čar, bo vključen tudi občinski praznik. Praznovanje bo potekalo v petek, 9. 11. 2018, v šmarskem kulturnem domu, v katerem bomo tako kot vsako leto pripravile razstavo naših vezenin. Razstava bo posvečena tudi šmarskemu občinskemu prazniku. Razmišljamo tudi o tem, da bi neke v občinskih prostorih postavile stalno razstavo naših del. Teh resnično ni malo, saj delamo z veseljem in navdušenjem. Nastajajo prti, prtički, zavese, predpasniki, blazine, oltarni prti. Deset let je dolga doba, a upamo, da bomo še dolgo odkrivale prelep svet ročnih del, saj vemo, da tudi s tem premagujemo tegobe vsakdanjega življenja.

Utrinki iz Knjižnice Litija

Bralna majčka 2017/18

Ob koncu šolskega leta smo razdelili bralne majčke, ki so jih otroci z veseljem nosili med počitnicami. Številka sodelujočih nas je razveselila, bralo je 1487 otrok, cicibralcev in šolarjev iz obeh občin. Motive je po idejah knjižničarjev ponovno narisal ilustrator Gabrijel Vrhovec. Tudi letos so nam pomagali sponzorji, za kar se jim zahvaljujemo, prav vsi so navedeni na majicah. Vsem bralcem in njihovim mentorjem čestitke, z novimi majicami boste sporočali svetu: branje je zabavno, poučno in koristno. Je dota za vse življenje! Na svidenje v novi bralni sezoni, začeli smo na dan zlatih knjig, 17. 9.

teme različne, ker smo želeli, da bi bilo vsako srečanje tudi presenečenje. Na sedem srečanj je prišlo 52 otrok, ki so po ustvarjanju živali in predmetov svoje moči obnovili s pokovko in jabolčnim sokom, nekaj časa pa namenili igranju z igračo konstruktor. Vsem otrokom in staršem, ki so nas ob srečanjih obiskali, se najlepše zahvaljujemo in kličemo nasvidenje!

Poletne ustvarjalne urice v Knjižnici Litija in sodelovanje na Polšniku

Tudi letos so med poletnimi počitnicami naše pravljicarke sodelovale v dejavnostih za naše počitnikarje. V juliju je pri projektu Branje pod krošnjami, ki je letos že četrto leto potekalo na Polšniku pod kozolcem Hiše Juvan, ponovno sodelovala tudi Knjižnica Litija. Pravljicarica Majda je otrokom predstavila zgodbo o bosem cesarju, po njej pa so izdelovali čevljičce iz kartona. Ustvarjalne, barvne, poučne pa so bile tudi srede v Knjižnici Litija, ko so potekale pravljичne delavnice. Tokrat so bile

Poletavci, poletni bralci in NajPoletavci

Tudi letos smo v Knjižnici Litija sodelovali v projektu Poletavci, ki ga vodi Mestna knjižnica Ljubljana. Projekt je prejel priznanje Slovenske sekcije IBBY 2014 za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja. Mestna knjižnica Ljubljana je nosilka projekta, sodelovalo je že 15 knjižnic. Letos je med počitnicami bralo največ Poletavcev in NajPoletavcev. 77 in 13, skupno 90 je številka, ki nas je izjemno razveselila. Zato smo na zaključno prireditev povabili Teater Cizamo, ki je pred Knjižnico Litija 17. septembra nastopil s predstavo Kapitan Glista in Enonogi Jack. Vsi sodelujoči bralci so prejeli priznanje in majico, izžrebali smo nekaj nagrad. Glavni nagradi sta bili športna ura in bralna lučka. Hvala vsem za sodelovanje in nasvidenje prihodnje leto.

Aleksandra Mavretič

Kako prepoznati in pravilno zatirati invazivne rastline

Avtorji članka: Barbara Kržišnik in terenski kmetijski svetovalci

V okviru izobraževanj in usposabljanj za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v občini Šmartno pri Litiji smo kmetijski svetovalci KGZS, zavoda Ljubljana, z območne izpostave Litija v petek, 14. 9. 2018, na parkirišču pred Vrtnarijo Klinc na Bregu pri Litiji organizirali delavnico na tematiko invazivnih rastlin.

Na delavnico na prostem smo povabili nosilce kmetijskih gospodarstev in tudi druge občane občin Šmartno pri Litiji in Litija z željo, da bi jih čim bolj seznanili, kako prepoznati in zatirati invazivne tujerodne rastline pri nas. Pred pričetkom smo svetovalci ob železniški progi in ob Savi nabrali sveže invazivne rastline, jih shranili v vrečke ter jih na lokaciji, kjer je delavnica potekala, razstavili in ustrezno označili, da so si udeleženci lažje predstavljali te rastline. Vsak je dobil gradivo, ki smo ga pripravili kmetijski svetovalci in jim bo v pomoč pri raziskovanju teh rastlin, dobil pa je tudi plastične zaščitne rokavice, da v stiku s temi rastlinami ne bi prišlo do poškodb kože. Pridobili so znanje in veščine, ki jih bodo lahko izkoristili

za prepoznavanje in zatiranje teh rastlin, ki močno izpodrivajo našo avtohtono floro, povzročajo veliko gospodarsko škodo na območjih, kamor se naselijo, in predstavljajo eno največjih groženj za biotsko raznovrstnost.

Predstavili smo varne načine odstranjevanja teh rastlin, kakšna mora biti zaščita pri odstranjevanju in kako omejiti te rastline, da se ne bi širile v takem obsegu, kot se sedaj. Izpostavili smo **pelinolistno ambrozijo** ali žvrkljo. Nanjo so občutljivi ljudje, ki imajo seneni nahod, saj njen pelod lahko povzroča alergije v jesenskem obdobju, nevaren pa je tudi za ljudi, ki imajo astmo in dermatitis.

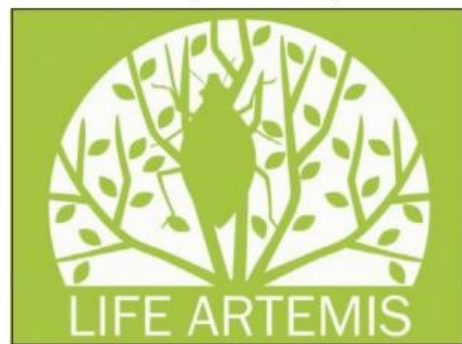
Po Zakonu o zdravstvenem varstvu rastlin so vsi lastniki zemljišč od leta 2010 dolžni odstranjevati pelinolistno ambrozijo z njihovih površin. Orjaški dežen pa je invazivna rastlina, ki izloča strupene snovi. Na koži se po stiku s sokom te rastline naredijo veliki boleči mehurji, koža pa je še več let po stiku z rastlino občutljiva na sončno svetlobo. Ob stiku z očmi pa lahko pride celo do oslepitve. Japonski dresnik je invazivka, ki se hitro širi predvsem ob vodotokih. Ob ugodnih rastnih pogojih lahko zraste tudi 15 cm na dan. Kanadsko in orjaško zlato rozgo so na naše ozemlje nasadili čebelarji, saj je jeseni prava paša za čebele. Ima tudi zdravilne učinke, saj pomaga pri težavah s sečili. Žlezava nedotika pa je ime dobila po tem, ker naj se je ne bi dotikali, saj se zreli plodovi ob dotiku eksplozivno odprejo in izvržejo semena do sedem metrov daleč. Enoletna suholetnica pa kvari krmo živini, saj ima zelo slabo krmno vrednost.

Po odstranjevanju teh rastlin je pomembno, da stroje in orodje, s katerimi smo odstranjevali invazivke, očistimo, da se cvetni prah in delčki teh rastlin ne prenašajo naprej. Ostan-

kov teh rastlin ne odlagamo v naravo, ampak jih sežgemo. Novost je spletna aplikacija Invazivke, ki je del javnega elektronskega informacijskega sistema za zbiranje podatkov o invazivnih tujerodnih vrstah in povezuje več obstoječih informacijskih sistemov, ki že zbirajo podatke o invazivnih vrstah v Sloveniji. Pri sporočanju najdb tujerodnih vrst lahko sodeluje kdorkoli. Prvi korak je registracija uporabnika. Sledi prijava v spletno aplikacijo. Tisti, ki se niste uspeli udeležiti delavnice, lahko dobite gradivo in vse potrebne informacije v zvezi z invazivnimi rastlinami na izpostavi KSS Litija.

Pelinolistna ambrozija v večih razvojnih fazah

Oznaka za aplikacijo o invazivnih rastlinah, ki si jo lahko naložite na svoj telefon ali računalnik.

Tamburaški utrinki – avgust in september 2018

Avtorica članka: Marjanca Vidic

V avgustu 2018 smo šmarski tamburaši pridno vadili tehniko igranja in nove skladbe na intenzivnih vajah v Beli krajini, vsako popoldne pa smo uživali v topli Kolpi.

SRIFARCI smo 26. 8. 2018 sooblikovali koncert v Dvorani Pungrt v Šmartnem in si obljubili, da ta skupni nastop ne bo zadnji.

V Domu starejših občanov Tisje pa je bilo 26. 9. 2018 zelo prijetno vzdušje ob našem koncertu, na katerem so s petjem sodelovali tudi poslušalci in bili navdušeni nad

tamburaško glasbo. Želimo si več takih sodelovanj in nastopov.

V oktobru se skupaj z MePZ Čatež odpravljamo igrat v Evropski parlament v Bruselj, kamor so nas povabili slovenski diplomati. Prepričani smo, da bodo tudi drugi Evropejci navdušeni nad tamburico in našim muziciranjem. Poročilo v naslednji številki ...

Vesela igra na prostem

Avtor članka: Samo Škrabanja

Igra je dejavnost, ki nas povezuje, sprošča in nam daje željo po ponovnih srečanjih. Skavtstvo je posebna igra, ki vključuje tudi prevzemanje odgovornosti, učenje korištnih veščin, izzive in omogoča osebno rast posameznika.

Med poletjem smo se odpravili na tabor na različne konce Slovenije. Najmlajši volčiči in volkuljice so odkrivali svet tihomorskih staroselcev ob reki

Kolpi. Izvidniki in vodnice so v mirni dolini v Podpadežu pri Podkumu en teden bivali v šotorih in premagovali izzive življenja v naravi. Najstarejši popotniki in popotnice so se odpravili na pot od Škofje Loke do Radovljice, pot jih je vodila preko Ratitovca do Bohinjskega jezera, v katerem so si osvežili utrujene noge. Skavtski izzivi se za vsako starostno skupino razlikujejo, kljub vsemu pa jih družijo skavtski duh, ki jim pomaga pri vseh izzivih življenja v naravi.

Verjamemo, da nam bo v večjem številu še mnogo lepše, vas in vaše otroke lepo vabimo, da se nam pridružite v novem skavtskem letu 2018/2019. Začeli bomo v soboto, 6. oktobra, ob 16. uri pred litijško cerkvijo. Vabljeni tudi k ogledu naših dejavnosti na strani Skavti Litija 1 na Facebooku.

Zavrstnik v znamenju gasilcev

Avtor članka: Bogomir Bučar

Spoštovane vaščanke in vaščani, bralke in bralci tega članka!

Zdi se mi, da to leto 2018 teče še hitreje kot pretekla, če je to sploh mogoče. Mogoče pa ne teče tako hitro, saj so minute še vedno enako dolge, le količina dogodkov se je še bolj zgozdila.

Ker sem sam močno vpleten v delo Prosto-voljnega gasilskega društva Zavrstnik, bi rad s tem člankom predvsem povzel dogodke prvih treh četrtin leta, kot sem jih pač videl jaz.

Leto se je društvu začelo z rednim občnim zborom, ki pa je letos postregel z volitvami in postavitvijo novih organov društva za novo petletno obdobje. Kako so sestavljeni organi društva, si seveda lahko ogledate na spletni strani društva. Tam si v časovnici dogodkov lahko tudi ogledate določene aktivnosti društva, ki so se zdele dovolj pomembne, da smo jih na spletni strani omenili.

Prvo trimesečje leta smo tako izpeljali v znamenju kviza gasilske mladine in vzporedno s sodelovanjem v pokalu SSV. Pri tem moram omeniti, da se je ena od naših ekip udeležila vseh pokalnih tekmovanj in bila temu primerno na zaključku, ki se je zgodil v naši šmarski Dvorani Pungart, tudi nagrajena. Več vtisov s tekmovanja v pokalu SSV si oglejte na naši spletni strani.

V drugi četrtini leta moramo omeniti tekmovanje mladih v orientaciji. Kar pet ekip je zastopalo naše društvo in mladinkam se je uspelo celo uvrstiti na regijsko tekmovanje, pa še prejetega pokala smo se lahko vsi skupaj razveselili. Vsekakor je potrebno pohvaliti našo mentorsko ekipo za delo z mladimi

in sočasno omeniti oz. se zahvaliti Boštjanu, ki ne le za mlade ampak tudi za vse ostale brezplačno odstopi del svojega zemljišča društvu, da se lahko vadi in pripravlja na tekmovanja. Za konec prve polovice leta lahko tako pohvalimo še mladinke, ki so odlično zastopale društvo tudi na regijski orientaciji in zasedle peto mesto.

Prav za konec prve polovice leta pa smo organizirali vaško – gasilsko – veselico. Dobri dve uri dežja med samim dogodkom nas gotovo nista spravili v dobro voljo. Vendar ko smo pod prireditvijo potegnili črto, smo z veseljem ugotovili, da naše delo ni bilo zaman in je veselica v smislu zaslužka več kot povprečno uspela. Hvala vsem, ki ste kakor koli sodelovali, in seveda hvala predvsem članu Vojku, ki nas je ponovno gostil na svojem dvorišču.

V tretji četrtini leta pa smo v društvu uspeli, našli in v naši regiji od PGD Sela pri Kamniku odkupili rabljeno, odlično ohranjeno moštveno vozilo, t. i. GVM-1. Drugo naše vozilo je intervencijsko vozilo za prevoz moštva in izpolnjuje vse zahteve, ki smo si jih z novim načrtom razvoja društva zastavili na začetku leta. Bistveno pridobitev v smislu požarne varnosti z dodatnim vozilom bomo dokazali tudi še s kakšno vajo, ki jo načrtujemo za mesec požarne varnosti.

Med vsemi dogodki pa je potrebno omeniti tudi aktivnosti naših veteranov. V tem letu so s svojimi aktivnostmi, predvsem na tekmovalnem področju, krepko presegli pričakovanja. Gotovo gasilstvo ne prinaša le

obveznosti in dodatnega dela, ampak tudi možnost za druženje in vzporedno prijetno tekmovalno udejstvovanje. Bravo naša veteranska ekipa!

Ne vem, ali se še spomnite ali ne, vendar je pomembno. Preteklo leto se je naša članska ekipa B na zveznem gasilskem tekmovanju uvrstila na regijsko tekmovanje. Po uspešnem nastopu na regijskem pa tudi na državno tekmovanje, ki se je zgodilo letos. Tako so se naši člani, ekipa B, udeležili državnega tekmovanja za memorial Matevža Haceta 2018. Tekmovanje je potekalo 23. 9. 2018 v sklopu sejma v Gornji Radgoni. Naši člani so več kot suvereno zastopali naše društvo. Pa ni pomembno le zastopanje, veliko pomembnejše je to, da so uspeli kljub vsem obveznostim, ki jih imajo, najti čas za vaje in ne nazadnje samo tekmovanje. Obilo ur je bilo vloženih v to in lahko smo res ponosni, da se je zavrstniška gasilska ekipa udeležila državnega tekmovanja. Bravo in hvala fantje! S tem člankom sem tako le zelo površinsko in na široko zajel nekaj dogodkov tega leta. Če sem kakšen dogodek pozabil, mi bo najbrž kasneje žal, vendar sem prepričan, da ga bom omenil ob drugi priložnosti. V mojem slikovnem arhivu se je nabralo kar lepo število slik in ob tem članku res ne vem, katera je najprimernejša. Zato sem izbral eno, ki se meni zdi na današnji dan odlična. Ker pa jih je veliko, vas še enkrat vabim na spletno stran našega društva in tudi na Facebook stran, na katerih jih je objavljeno še več!

HVALA IN NA POMOČ!

S starši v službo

Avtorji članka: Renata OZIMEK, dipl. delovna terapevtka,
Klavdija ZUPANČIČ, dipl. delovna terapevtka, Alenka
ROZINA, delovna inštruktorica in Tomaž POLJAK, pisarniški referent

**V Domu Tisje se dobro zavedamo pomembnosti povezovanja naše-
ga socialnega okolja, zato že vrsto let sodelujemo z vrtci in šolami
ter številnimi prostovoljci v širši lokalni skupnosti. Med poletnimi
počitnicami smo prvič izpeljali projekt medgeneracijskega druženja
z otroki zaposlenih »S STARŠI V SLUŽBO«. Med generacijami se tako
spletejo vezi in prenašajo znanje in izkušnje, medsebojno zaupanje
ter prijateljstvo.**

Otroci so že navsezgodaj jutraj prišli in delovni dan pričeli z
jutranjo telovadbo skupaj s starši. Po ogledu doma so iskali
skriti zaklad v okolici doma. Dopoldne sta potekali dve de-
lavnici. Na zeliščnem vrtu, v sodelovanju s predsednico Društva za
zdravilne rastline Zasavje, gospo Cvetko Drnovšek, so otroci skupaj s
stanovalci spoznavali zdravilnost zelišč in pripravili vodo z različnimi
okusmi ter zeliščni namaz. Druga je potekala v parku, pod vodstvom
družabnika Jožeta Ambroža, pri kateri so otroci s stanovalci iz lesa iz-
delovali zabojčke, okvirje za slike in ptičjo hišico. Po kosilu so si otroci
ob poslušanju pravljice Toneta Pavčka, Deček gre za soncem, nabrali
moči in energijo v multisenzorni sobi. Z likovno delavnico, pod ko-
zolcem pri Janezu, z gospo Mileno Dimec, smo se učili pisanja ter
risanja s palčkami in tako zaključili prvi dan druženja.

Drugi dan druženja smo začeli s kegljanjem in nadaljevali z gibanjem
pod vodstvom članic Šole zdravja Pungart: tisoč gibov v pol ure.
Kot je znano, je bil lastnik gradu v Črnem Potoku med drugimi tudi
Janez Vajkard Valvasor, ki je prinesel v naše kraje grafično tehniko
lesoreza. V ta namen smo skupaj z otroki preizkusili izdelavo gra-
fik lesoreza in se seznanili z njegovim delom. Rahlo utrujenim se
nam je prilegla pastirska malica, v žerjavici pečen krompir. Sledilo
je gledanje risanke Smrkci in podelitev zahval za udeležbo na pr-
vem medgeneracijskem druženju »S STARŠI V SLUŽBO«. Svoj dan
so otroci zaključili z družabnimi igrami in petjem. Otroci so svoje
izdelke, ki so jih izdelali na delavnicah, razstavili v odprti galeriji pod
kozolcem pri Janezu.

V enoti Litija je medgeneracijsko druženje potekalo malo drugače.
Otroci so se skupaj s stanovalci v družabnem prostoru, spremenje-
nem v pravo igralnico z različnimi kotički, lahko igrali, ustvarjali ali
pa spoznavali Montessori pripomočke.

Poskrbeli smo, da otroci niso bili lačni. V času, namenjenem dnevn-
nim obrokom, so se otroci pridružili stanovalcem v enoti Kostanji.
Poleg druženja s stanovalci smo v enoti Litija za otroke pripravili
različne dejavnosti, in sicer skupne ustvarjalne delavnice, poučno
pravilčno uro o hroščkih, ki jo je pripravila knjižničarka iz Knjižnice
Litija, vodne igre v parku, igralne igre s petjem – bans – ter športni
poligon, ki se je odvijal kar na hodniku enote Kostanji.

Ideja o tovrstnem druženju je bila med zaposlenimi zelo dobro
sprejeta, saj se je skupno odzvalo kar 34 otrok različnih starosti, ki
so dvodnevno druženje preživeli v službi svojih staršev v Domu
Tisje.

Bistvena in glavna je lepota življenja, ki ga med seboj spletajo različ-
ne starostne generacije, zato vsi sodelujoči z veseljem pričakujemo
drugo medgeneracijsko druženje »S STARŠI V SLUŽBO«.

Spomincica 20
ALZHEIMER SLOVENIJA let

SOS 059 30 5555

www.spomincica.si

info@spomincica.si

ALZHEIMER CAFE

**četrtek, 25. oktober,
ob 17. uri**

**PREMAGOVANJE DEPRESIJE
IN IZGORELOSTI PRI SVOJCIH
OSEB Z DEMENCO TER
TEHNIKE SPROŠČANJA**

**asist. dr. Veronika Kragelj,
univ. dipl. psih.**

**Dom Tisje Črni Potok,
Črni Potok 13,
Šmartno pri Litiji**

NE POZABITE PRITI!

Številne osebe z demenco občutijo
spremembo svoje vloge in položaja v
družbi. Ohranjanje dostojanstva in aktivne
vloge v skupnosti ter spoštovanje so ključni
dejavniki ohranjanja samostojnosti in
integritete oseb z demenco, pa tudi
zmanjševanja stigme. S pomočjo podpore
skupnosti lahko osebe z demenco ostanejo
dlje časa aktivne in v domačem okolju.

Spomincica
ALZHEIMER SLOVENIJA

DEMENCI PRIJAZNA TOČKA

Dom Tisje
Črni Potok 13
1275 Šmartno pri Litiji
Recepcija doma

Enota Litija
Litjska cesta 3
1270 Litija
Recepcija doma

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE DEJEVE IN ENAKE PRILIKOSTI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Bereš? Berem. Berimo skupaj!

Avtorica članka: Andreja Štuhec, direktorica male knjižnice z velikimi pričakovanji

Od 8. septembra do 8. oktobra je potekal prvi nacionalni mesec skupnega branja. Ste v tem času kaj brali? Mi smo in tudi vas vabimo, da se nam pridružite! Naj branje postane del vsakdana, potreba in ugodje, ki si ga omogočite, kolikor je pač mogoče. Litijski knjižničarji bomo obiskovalcem ponudili izredno bogato jesensko dogajanje, ki bo približevalo knjige in branje ...

V torek, 2. oktobra, smo imeli v Litiji snidenje z Mitjo Zupančičem, ki je predstavil svoje knjige, dišeče po morju ... spremljala jih je glasba in projekcija s potovanjem po najlepših jadranskih ktičkih. Zapluli smo v jesen ...

Da je pomembno poznati preteklost, vključno z znamenitimi osebami, bomo skušali prepričati Šmarčane in okoličane, saj bi jim radi predstavili dva pomembna kulturna in šolska delavca: Maksa Kovačiča in Franca Grudna, ki sta bila tudi zelo povezana z Zvonom in prepevanjem v Šmartnem. Domoznanski dogodek bo v četrtek, 18. oktobra, v šmarski knjižnici.

Gostja oktobrskih Približevanj bo Neca Falk. Od večne zgodbe Mačka Murijs do

Neca Falk (foto: Tone Stojko)

rokerskih uspešnic in nepozabnih popevk, ki zbližujejo generacije: Vsi ljudje hitijo, Dravski most, Kako sva si različna ..., in do njenega delovanja v ateljeju, saj je poznavalka vizualnih umetnosti. Kolaž mnogih glasbenih izrazov je ponudila skozi svoje ustvarjanje, v ponedeljek, 22. oktobra, pa jo bomo spoznali in poklepali z njo v Kulturnem centru Litija.

Jakob Kenda nam je prevedel Harryja Potterja, je odličen poznavalec literature, saj je doktoriral s tega področja, k nam pa prihaja kot pohodnik, ki je spoznal in prehodil 3.500 km Apalaške poti v Ameriki in o njej spisal tudi knjigo. Literarno-potopisni večer bo v torek, 23. oktobra, v Litiji.

Jakob J. Kenda

Znanosti se ni treba bati, saj je zanimiva in zelo koristna. Na srečanju Zanimiva znanost v torek, 30. oktobra, bomo v Litiji z dr. Tino Šušteršič, kustosinjo iz litijskega muzeja, spoznavali mašne plašče. Kot umetnostna zgodovinarica jih je spoznavala pri svojem študiju in jih bo približala tudi nam.

Praznični utrip bomo začutili ob šmarskem občinskem prazniku, saj z občino, JZ Bogenšperk in kulturnimi ustvarjalci pripravljamo kulturno slovesnost. Prireditve bo v petek, 9. novembra, ob 19. uri v Kulturnem domu Šmartno – osrednja pozornost pa bo posvečena marljivim šmarskim veziljam, ki pod okriljem Društva upokojencev Šmartno, ki svojim članom s kulturo in mnogimi aktivnostmi zapolnjuje tretje življenjsko obdobje – že 25 let, vežejo že 10 let. Sledilo bo martinovanje v središču Šmartnega od 20. ure dalje ...

Fotografsko razstavo natečaja »Tečejo nam vode, teče nam čas« bomo v krajevni knjižnici odprli v četrtek, 15. novembra, fotografije pričakujemo do 22. oktobra.

Jesen je čas, da v naravi pobiramo plodove, v knjižnici pa sejemo: bralno značko za mlade in odrasle. Slednji, srčni bralci, se vračamo k domačim avtorjem. Sezname so pripravljeni.

Knjiga je spremljevalka našega življenja. Nekaterim daje razlog za veselje, drugim navdih, podarja izkušnje, znanje, duhovnost, širino – CLOVEČNOST.

Knjiga je lahko temelj in je lahko snov za sanje in lebdenje.

Če zamujate druženje z njo, nas poiščite in poiskali vam bomo pravo. **Berimo skupaj!**

Razvojni center Srca Slovenije sogovornik pri oblikovanju vavčerskega sistema v Sloveniji

Avtorica članka: Anamarija Kamin

Razvojni center Srca Slovenije v okviru podjetniškega projekta TRINNO že dve leti aktivno deluje na področju spodbujanja podpornega okolja za podjetnike mikro, malih in srednjih podjetij. Tako kot na ravni Evropske unije tudi v Sloveniji ostajajo osrednje tematike ustvarjanje novih delovnih mest, ustanavljanje podjetij, rast in inovacije. Ob tem pa tudi dinamične oblike podpornega okolja za podjetništvo.

V okviru TRINNO projekta smo oblikovali skupino deležnikov, ki je sodelovala pri oblikovanju konkretnih predlogov za krepitev podpornega okolja za podjetništvo v Sloveniji. Deležniki iz akademskega, javnega in zasebnega sektorja in predstavniki različnih regionalnih in lokalnih podpornih okolij so imeli možnost, da si ogledajo različne dobre prakse kvalitetnih in kreativnih podpornih okolij v Evropi, posamezne segmente teh pa prenesli v svoje delovanje v Srcu Slovenije. Vse

to pa je pripomoglo tudi k možnosti, da se v omenjen proces vključi tudi Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Ta že nekaj časa aktivno deluje tudi v smeri oblikovanja vavčerskega sistema spodbud za majhna in srednje velika podjetja.

Omenjena iniciativa je že več let v delovanju tudi v ruralnem okolju Irske, v regiji Roscommon. Tam lokalna podpora okolja in lokalne oblasti sodelujejo z namenom letnega oblikovanja digitalnih vavčerjev za vzpostavitev in nadgradnjo digitalnih rešitev

v podjetjih. Ti vavčerji predstavljajo strateško usmeritev za krepitev malih in srednjih podjetij ter predstavljajo zgodbo o uspehu in nepogrešljivo finančno spodbudo za številne podjetnike tamkajšnjega okolja. Omenjeno predstavlja odlično dobro prakso in vodilo za strateško delovanje Razvojnega centra Srca Slovenije, ki želi s svojim znanjem in izkušnjami omenjene vsebine predstaviti tudi državnim oblastem in s tem prispevati vsaj majhen del k mozaiku državne ureditve zgoraj omenjenih vprašanj.

50 let redovnih zaobljub sestre Mihaele Berčon

Avtor članka: Uroš Pušnik

Nadvse slovesno je bilo v nedeljo, 5. avgusta 2018, v Javorju, ko je v spremstvu lepega števila redovnih sester ob svojem jubileju obiskala svojo domačo faro sestra Mihaela Berčon, ki letos obhaja svoj redovni jubilej 50. let večnih zaobljub. Sestra Mihaela pripada redu Šolskih sester sv. Frančiška Krištusa Kralja.

Rodila se je leta 1942 kot sedmi od osmih otrok, tu je odrasčala in v naslednjih dvajsetih letih je postopno dozorevala želja po redovnem življenju. Pri 19. letih je odšla v samostan, opravila noviciat v Pančevu v Srbiji, delovala v Zrenjaninu in pred škofom Pogačnikom izpovedala več-

ne zaobljube leta 1968. Sledila so zelo plodna leta njenega delovanja; študij v Rimu, delo na nadškofiji v Ljubljani, za šest let je bila izbrana za predstojnico reda v Sloveniji in Srbiji, kasneje je delovala tudi v Argentini, sedaj pa s svojim delom lepša vsakdanjik v skupnosti v Ajdovščini.

Zahvalno sv. mašo je vodil upravitelj župnije Javorje, šmarski župnik g. Janez Kvaternik, slovesnosti se je udeležilo lepo število redovnic, domačih, prijateljev in znancev ter javorskih in šmarskih faranov. Slovesnosti se je udeležila tudi provincialna voditeljica reda sestra Terezija Tomazin. »Jaz sem kruh življenja ...« smo med drugim slišali v evangeliju. In kruh življenja je tudi duhovniški in redovniški poklic, ki ga živijo posvečeni moške in žene. V pridigi je župnik Janez poudaril, da je velika priložnost, da Bogu obljubimo svojo zvestobo, tako kot jo je sestra Mihaela, ki jo je kronala z večnimi zaobljubami. Redovnice živijo in delujejo v skupnostih; kakor na nek način tudi mi, saj delujemo, se povezujemo in živimo v župnijski skupnosti. Znan nam je Kristusov stavek: »Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi!« Zato je bila zahvala za zlati

foto: Lojze Flisek

jubilej, ki smo jo obhajali skupaj, toliko lepša! Ob koncu je tudi slavljenka orisala svojo pot, predvsem pa izpostavila zahvalo Bogu za vse prejete darove, za lepe in težke trenutke, se zahvalila za pripravljeno slovesnost ter prosila Boga, da bi lahko še naprej v popolnosti izpolnjevala njegovo voljo.

Po slovesni sv. maši je sledila še krajša akademija slavljenki v čast, ki so jo pripravili otroci in mladi z lepimi mislimi, recitali in pesmimi, in skupno druženje pred cerkvijo v Javorju. Vse dobro in blagoslova voščimo sestri Mihaeli pri njenem delu v Gospodovem vinogradu še naprej.

Dekanijska revija pritrkovalcev

Avtor članka: Uroš Pušnik

V nedeljo, 23., smo se v Vintarjevcu srečali z dekanjskimi pritrkovalci in prisluhnili nežnim melodijam, ki so jih izvajali iz zvončkov.

Prvo dekanjsko srečanje pritrkovalcev je bilo tokrat v organizaciji župnije Šmartno, Prosvetnega društva in Pritrkovskega društva Šmartin. Srečanja so se udeležili pritrkovalci iz župnij Štanga, Javorje in Šmartno ter podružnični pritrkovalci domače šmarske fare.

Prijetnega druženja se je udeležilo tudi nekaj faranov, ki jim je prijetno druženje ob melodiji zvonov polepšalo nedeljsko popoldne.

Grajska tržnica

Avtorica članka: Katarina Ambrož

Drugo nedeljo v septembru smo v sklopu Vikenda odprtih vrat v Srcu Slovenije sodelovali na grajski tržnici na gradu Bogenšperk.

Zlahkoto trdim, da je bila to zagotovo ena najlepših nedelj v letošnjem letu, saj je narava prav žarela v poznem poletnem soncu, ki je bilo prijetno toplo, a nič več prevroče. Čeprav obiskovalcev ta dan ni bilo ravno v izobilju, pa so tisti, ki so prišli uživat na naš grad, kar kipeli od navdušenja. Verjamem, da smo k njihovega navdušenju pripomogli tudi vsi mi, ki smo ta dan postavili grajsko tržnico: Ekokmetija Vodnjov, Unikatna keramika Barbara Dacar, Zeliščarska kmetija Pr' Janez in Ambrož kreacije.

Za tiste, ki niste uspeli priti na Bogenšperk, naj povem, da je naša stojnica krasila sprednji pogled na grad. Naše AMBROŽ KREACIJE smo razstavljali in prodajali pod mogočnim tulipanovcem pod budnim očesom samega Janeza Vajkarda Valvasorja. Lep ambient in lepo vreme sta nas vabila tudi k fotografiranju. Oboje smo z veseljem izkoristili in naredili nekaj zanimivih fotografij; tako za spomin kot za namen promocije.

Hvala vsem, ki ste nas obiskali na gradu Bogenšperk. K nakupu pa ste vabljeni tudi v prihodnje, in sicer (po predhodnem dogovoru po telefonu: 040 694 709) na našem domačem naslovu: AMBROŽ KREACIJE, Riharjevec 8, Šmartno pri Litiji.

Utrinki s Festivala Bogenšperk

Avtor prispevka: Javni zavod Bogenšperk

Koncert Ženskega komornega zbora Čarniče, 22. 6. 2018

Festival Družina poje, 17. 6. 2018

Sloveniji za rojstni dan, proslava ob dnevu državnosti, 24. 6. 2018

Koncert Okteta Valvasor z gosti, 30. 9. 2018

Pomladni koncert Pevskega društva Zvon, 26. 5. 2018

Veselo v poletje z glasbeno šolo Bučar, 3. 6. 2018

Valvasorjev dan – pohod po Valvasorjevi poti, 20. 5. 2018

Bogenšperk: kjer Vzhod sreča Zahod, 19. 5. 2018

Koncert Prifarskih muzikantov z gosti, 26. 8. 2018

Valvasorjev dan, 20. 5. 2018

Zaključek Festivala Bogenšperk

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

V jesen smo zakorakali z odprtjem pregledne razstave Valvasorjevih mednarodnih grafičnih dni. Razstavili smo dela 24 umetnikov, ki so nastala na gradu Bogenšperk v okviru Valvasorjevih mednarodnih grafičnih dni v preteklih štirih letih, razstava pa bo na ogled v odpiralnem času gradu vse do 28. marca 2019.

Festival Bogenšperk smo zaključili 30. septembra 2018 s koncertom Okteta Valvasor na gradu Bogenšperk. Oktetu so se pridružili tudi Ženski pevski zbor Biser, Oktet Quercus in Jurovski oktet. Začetek jeseni so popestrili tudi drugi dogodki izven festivalskega dogajanja: od 7. do 9. septembra 2018 je v občini Šmartno pri Litiji potekal že tradicionalni Vikend odprtih vrat, v okviru katerega so številni ponudniki odprli svoja vrata in pripravili pestro ponudbo. Obiskovalci so spoznavali Šmartno pri Litiji in sosednje kraje, navezali stike s prijaznimi domačini in bili deležni aktivnih ter raznolikih doživetij. Na gradu Bogenšperk je 22. septembra 2018 potekal zeliščarski festival Diši po zeliščih, na katerem so se obiskovalci lahko udeležili strokovnih predavanj, spoznavali uporabnost zelišč na delavnica in poizkusili pristne dobrote lokalnega okolja. V okviru projekta Noč ima svojo moč smo 28. septembra 2018 spoznavali življenje Janeza Vajkarda Valvasorja in njegovo raziskovanje narave. Obiskovalci so spoznavali rastline, zelišča in čarne rastline v grajskem parku pod vodstvom priznane zeliščarke Jožice Bajc Pivec, sledilo je pokušanje čaja in voden ogled muzejske razstave Valvasorjev pogled v naravo.

V mesecu oktobru Javni zavod Bogenšperk organizira sejmsko prireditev z naslovom

Pregledna razstava Valvasorjevih mednarodnih grafičnih dni, 19. 9. 2018

»Dobrote šmarske dežele«, ki bo potekala v središču Šmartnega pri Litiji. Dogodek je namenjen predstavitvi tradicionalnih domačih obrti, kulinarike in ostalih dejavnosti ter prodaji domačih in rokodelskih izdelkov, skratka tistega, kar je bilo v prvi vrsti pridelano, predelano ter kakor koli drugače ustvarjeno na območju naše občine. Sejem bo potekal v soboto, 13. oktobra 2018, od 8. do 12. ure na Staretovem trgu. Grad Bo-

genšperk pa bo tudi letošnji oktober pravi začarani grad. Vabljeni na Noč čarovnic, 31. oktobra 2018, na grad Bogenšperk, kjer se bodo zbrale čaravnice in čarovniki z vseh strani in pričarale prijetno jesensko vzdušje. Skupaj bomo preganjali mraz na začaranem gradu Bogenšperk, nakupovali na grajski tržnici, ustvarjali na otroških delavnicah, si ogledali otroško gledališko predstavo in še in še ...

NOČ ČAROVNIC
GRAD BOGENŠPERK
SREDA, 31. 10. 2018

VSTOPNINA

Odrasli 8 €;
otroci in
čarovniki/ce 4 €
(obrazna maska, klobuk,
čarovniška obleka)

Koristite možnost brezplačnega prevoza!
13.30 železniška postaja Litija - 13.35 avtobusna
postaja pri trgovini Spar v Litiji (smer Zagorje) -
13.45 avtobusna postaja pri krožišču, Šmartno pri Litiji
(smer Bogenšperk). Odhod z gradu ob 18.15.
www.bogensperk.si
V primeru dežja prireditve odpade.
Organizator: Javni zavod Bogenšperk v sodelovanju s KUD Vajkard

od 14.00 do 18.00
ustvarjalne delavnice, čarovnika alkimista, pravljice,
poslikava obraza, začarana tržnica

14.30
ČAROVNIŠKO PLESNO RAJANJE Z MARISO

15.00
COPRNIŠKA ŠOLA ČAROVNICE MATILDE
(Gledališče Prijatelj)

15.45
ČAROVNIŠKI GLASBENI NASTOP GŠ BUČAR

16.15
SMEŠNI GRBAVEC GRUNF
(Teater Cizamo)

16.45
Razglasitev naj čarovnice bogenšperške

17.30
ABUUUU!
(Teater Cizamo)

70. obletnica KGZ Litija

Avtorica članka: Andreja Štuhec

Kmetijsko-gozdarska zadruga Litija je v letošnjem letu obeležila 70 let neprekinjenega delovanja. Jubilej so obeležili s septembrskim zadrugnim srečanjem, na katerem so se s priznanji zahvalili najuspešnejšim zadrugnikom in zaposlenim, izdali pa so tudi jubilejni zbornik, v katerem so predstavili svojo zgodovino, sedanjo poslovno usmerjenost in nekaj zadrugnikov – kmetov, s katerimi sodelujejo.

Litijska zadruga sodi med srednje velike slovenske kmetijske zadruge, na svojem kamniško-zasavskem področju pa je med večjimi in tudi uspešnejšimi. Na prostoru občin Litija in Šmartnega je že dalj časa pomembno prisotna, saj povezuje interese kmetov tako v zaledju občin kot tiste v neposredni bližini mesta ali v njem. Zadrugništvo ima dolgo tradicijo na Slovenskem, kljub skokovitemu napredku pa je jasno, da je pomembno povezovanje kmetov tudi danes.

Prireditev, na kateri sta zbrane zadrugnike, tako kmete kot zaposlene delavce in goste, pozdravila predsednik Franc Černe in direktor Boris Rappal, je izžarevala ponos na prehojeno pot, ki ni bila vedno lahka. Tudi zadruga se je znašla v bolj ali manj perspektivnih obdobjih, a je vedno obstala in se zavzemala za kmete.

Svojo zavezo za skupna prizadevanja so kmetom in tako tudi zadrugništvu obljubili gostje: Peter Vrisk, predsednik Zadrugne zveze Slovenije, Cvetko Zupančič, predsednik Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, dobre želje za pozitivno sodelovanje pa so zadrugi in kmetom namenili tudi župana Franci Rokavec in Rajko Meserko ter poslanec Boris Doblekar.

Litijska zadruga deluje povezano in usklajeno s svojimi tremi organizacijskimi enotami: kooperacijo oz. odkupom kmetijskih produktov, trgovinami in lastnim posestvom Grmače.

Zunanji opazovalci gotovo najbolj opazimo njihove trgovine, kar deset jih najdemo na območju Litije in Šmartnega, za kmeta, člana zadruga, pa je ključnega pomena odkup kmetijskih pridelkov, na našem območju mleka in mesa oz. goveje živine. Na leto zadruga odkupi 7,5 milijona litrov mleka, na posestvu je proizvodnja mleka v letu 2017 presegla 1,75 milijona litrov. Tako zadruga letno proda preko 9,25 milijona litrov mleka. Vodstvo zadruga poudarja, da je njihova glavna skrb ohraniti lastništvo zadruga in s tem tudi pozitivno poslovanje – le tako lahko zagotavljajo svojim zadrugnikom, lastnikom, kakovostno sodelovanje.

Da pa bi zaspali na lovoričah uspehov, ni skrbeti, saj je vodstvo zadruga realno, tako glede pričakovanj kot glede zavez, ki so jih dolžni lastnikom in vsem, s katerimi sodelujejo in se povezujejo.

Priznanja, ki so razveselila največje pridelovalce mleka in govedi, je zadruga namenila zadrugnikom, ki so svoje rezultate dosegli z dolgoletnim trudom, znanjem in stremljenjem k razvoju kmetij. Drugi sklop

priznanj pa so namenili svojim dolgoletnim sodelavcem, zaposlenim, ki z zadrugo lojalno sodelujejo in z njo ustvarjajo uspešno zgodbo, ter članom zadruga za uspešno sodelovanje v organih upravljanja zadruga. Rojstni dan je zadruga sklenila z družabnim srečanjem, pogostitvijo in druženjem, tako da so zadrugniki preživeli prijetno nedeljsko popoldne, ko so se izmenjala mnenja in pogledi na dosežke letošnjega leta, na vložen trud in prizadevanje za razvoj kmetij. Zadruga je svojim članom namenila tudi zbornik z naslovom Z brazdami povezani, ki jih bo spominjal na obletnico in utrjeval povezave z zadrugo, katere poslanstvo ostaja nespremenjeno: za druge, torej – za vse povezane z brazdami ...

Letovanje na Pagu

V soboto, 25. 8. 2018, smo se v jutranjih urah odpeljali na sedemdnevno letovanje na otok Pag. Vrnili pa smo se v soboto, 1. 9. 2018, v popoldanskih urah. Bilo nas je 96 in letovali smo v dveh hotelih, v hotelu Laguna in Bara Bayu v Metajni, ki je poznana po sožitju vetra, kamna in morja.

Letovali smo z agencijo Turizem Toni iz Sevnice. Z nami sta potovala tudi prijetna in ustvarjalna animatorja gospod Cveto in plesalka Nastja, ki je vodila športne dejavnosti. Vsak dan je bil drugačen. Zjutraj, pred samopostrežnim zajtrkom, je bilo jutranje razgibavanje na pomolu. Po okusnem kosilu so sledile različne ustvarjalne delavnice: izdelovanje zdravih krem, oblačil, obeskov za ključke in voščilnic. Popoldan so se vrstila zabavna tekmovanja v balinanju in pikadu. Tudi večerje so bile okusne. Sledilo je druženje ob dalmatinski glasbi klape Sol. Predstavili so svoj bogat repertoar avtorskih in tradicionalnih klapskih pesmi. Ves čas smo

prepevali in plesali. Navdušili so nas tombole, modna revija, pokaži, kaj znaš, izbor mis in mistra Turizma Toni in kraja Metajna. Odpravili smo se tudi na izlet v mesto Pag in vodeni ogled sirarne Gligora, kjer izdelujejo zelo znani paški sir, ki ga cenijo daleč po svetu. Pripravili so nam pogrinjke z različnimi siri. Na drugem izletu smo obiskali Lun, mesto tisočletja starih oljk na severu otoka Paga. Sprehodili smo se skozi nasad mogočnih tudi divjih oljk, ki so stare čez 1600 let. Na tretjem izletu smo pluli z barko do mesta Paga, med plovbo smo si ogledali kar nekaj lepih plaž. V Pagu smo odšli na mestno plažo in nato na barko, na kateri nas je čakalo slastno kosilo. Na barki smo uživali v ogledovanju otoka in njegove površine, ki marsikoga spomni na površje Lune.

Postali smo prava velika družina, pri premagovanju različnih ovir smo pomagali drug drugemu. Spletli smo nova prijateljstva, se veselili vsakega novega dne. Spoznali smo, da lahko vsak prispeva k dobremu počutju, sprostivši in gibanju v naravi, ki s svojim mirom zdravi. Na zaključnem večeru smo se zahvalili gostiteljem, ki delajo kot pravijo, s srcem. V lepem spominu nam bo ostal naš Cveto, ki se je z neverjetno življenjsko energijo dotaknil prav vsakega. Nastja pa je s

svojo mladostjo in živahnostjo navduševala prav vse nas. Oba šoferja sta nas varno pripeljala na cilj, kjer so nas čakali domači, ki smo jim hiteli pripovedovati o naših bogatih doživetjih.

Velik poklon tudi vsem iz društva invalidov, ki skrbijo, da teče vse brezhibno. Naslednje leto pa zopet odidemo, saj nas je Dalmacija ujela v svoje nevidne mreže.

Marjana Dražumerič

Novi dom invalidov dobil novo preobleko

Dom invalidov je konec avgusta dobil novo preobleko. Dokončana je bila fasada objekta, sedaj pa se nadaljujejo zaključna dela v zgornjem delu doma.

MDI Litija - Šmartno, so. p.

Vikend odprtih vrat v občini Šmartno pri Litiji je privabil mlade obiskovalce

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

Drugi septembrski vikend, od 7. do 9. septembra 2018, se je v Srcu Slovenije veliko dogajalo. Skoraj 50 turističnih ponudnikov iz občin Šmartno pri Litiji, Litija, Moravče, Lukovica je pripravilo posebno ponudbo za obiskovalce, tokrat s poudarkom za otroke in družine. Obiskovalci so spoznavali območje Srca Slovenije, domače in sosednje kraje, navezali stike s prijaznimi domačini in bili deležni aktivnih ter raznolikih doživetij.

V Šmartnem so se v petek učenci iz domače Osnovne šole Šmartno pri Litiji udeležili vodenega ogleda trga in obiskali lončarsko delavnico pri Barbari Dacar. »Nisem vedel, da imamo v Šmartnem toliko zanimivih stvari,« je rekel eden izmed mladih obiskovalcev Vikenda odprtih vrat. Ob odličnem vodenju Jerneja Kotarja so si mladi in malo starejši ogledali znamenito šmarsko katedralo, rojstno hišo Slavka Gruma, staro telovadnico, kapelico na Pungrtu, najstarejšo hišo na Hribu in ostale značilne šmarske hiše, ki jih vidimo, pa o njih premalo vemo. Ogled so zaključili pri ustvarjalci keramike Barbari Dacar. Otroci so zavrteli lončarsko vreteno in si izdelali skodelico. Etnološko društvo Jurija Humarja je v soboto pripravilo predstavitev življenja primskega gospoda Jurija Humarja in rastoče knjige Primsko. Na potovanje v preteklost so se podali obiskovalci Domačije spominov Samec. V nedeljo se je za grajskimi zidovi Bogenšperka odvijala tržnica, na kateri so se predstavili rokodelci in ponudniki lokalnih proizvodov. Medtem ko so se starši sprehajali med stojnicami Zeliščarske kmetije Pr' Janez, pri katerih so obiskovalce sprejeli z domačim metinim ledenim čajem, Ekokmetije Vodnjov z izbrano ponudbo zeliščnih izdelkov, da so lahko poizkusili sadne lističe, ki jih pripravljajo po posebnem receptu, Barbare Dacar, na kateri so lahko izbirali med unikatnim nakitom in keramičnimi izdelki in Ambrož kreacij, na kateri so ponudili ročne izdelke iz lesa, so se otroci udeležili ustvarjalnih delavnic v organizaciji Javnega zavoda Bogenšperk. V grajski krčmi so vse obiskovalce ob naročilu sladice presenetili še s kavo. Navdušenci nad zelišči so na Domačiji Pivec v Vratih spoznavali aktualne zdravilne rastline, si ogledali zeliščni vrt izkušene zeliščarice in poizkušali zeliščne čaje in namaze. V Sekciji za zelišča Športnega društva Javorje so z zdravilnimi energijami Javorske energijske poti poskrbeli za vse obiskovalce, turistična kmetija Na hribčku v Veliki Štangi pa je obiskovalcem postregla zokusnim kosilom. Hvala vsem sodelujočim in Javnemu zavodu Bogenšperk za pomoč pri koordinaciji projekta.

Vikend oprtih vrat v Srcu Slovenije je del projekta LAS Srce Slovenije. Projekt sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slo-

venija v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020.

Voden ogled Šmartnega pri Litiji

Dogajanje na gradu Bogenšperk

Izdelki šmarskih rokodelcev na razstavi v Mekinjah in Veržeju

V samostanu Mekinje v Srcu Slovenije je bila v septembru na ogled razstava rokodelskih izdelkov Srca Slovenije »Zgodbe rok in krajev«, na kateri sta izdelke razstavljali tudi zeliščarka Jožica Bajc Pivec in keramičarka Barbara Dacar iz Šmartnega pri Litiji.

Na ogled smo postavili izdelke 30 rokodelcev z območja LAS Srce Slovenije, ki so se vključili v projekt sodelovanja LAS Zgodbe rok in krajev in so skupaj z oblikovalko Jano Vilman Proje poskušali izboljšati oblikovno podobo in funkcionalnost svojih izdelkov. Razmišljali so tudi o razvoju novih izdelkov v kontekstu zgodb naših krajev, ki izvirajo

iz kulture in tradicije. S skupnim sodelovanjem sta nastala kolekcija dišavnih gumbov z zelišči v tehniki krpanke, avtorice Karmen Rozman iz Litije, in nakit z zelišči Jožice Bajc Pivec iz Vrat, na temo Srca Slovenije je Barbara Dacar iz Šmartnega izdelala kolekcijo keramičnih izdelkov, v fazi razvoja pa je še tudi kolekcija keramičnih izdelkov na temo Janeza Vajkarda Valvasorja, avtorice Mojce Žalik iz Kamnika.

Dišavni gumbi bodo od 30. septembra do 30. novembra na ogled na vseslovenski razstavi Zgodbe rok in krajev v rokodelskem centru v Veržeju, kjer bodo predstavljeni še rokodelski izdelki iz drugih krajev Slovenije. Na spremljevalnem dogodku ob odprtju razstave v sklopu Miholovega sejma je med drugimi sodelovala s predstavitvijo svoje zeliščarske dejavnosti in delavnico za obiskovalce tudi Jožica Bajc Pivec.

Projekt sodelovanja LAS Zgodbe rok in krajev, v katerem je partner LAS Srce Slovenije, je sofinanciran s strani Republike Slovenije in Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Mija Bokal

Bor Artnak, Nik Razboršek in Pia Poglajen serijsko zmaga

Avtorica članka: Melita Poglajen

Bor Artnak se je na mladinskem turnirju prvega ranga, Tennis Europe v Barceloni, za vihtel na zmagovalno stopničko in s tem dosegel uspeh kariere. Veliki met mu je uspel že v polfinalu, v katerem je s 6 – 4 7 – 5 premagal prvega nosilca turnirja, Poljaka Olafa Pieczkowskega, trenutno šestega igralca Evrope v kategoriji do 14 let. V finalu pa je svojo superiornost na turnirju potrdil z zmago s 7 – 5 6 – 4 nad tretjim nosilcem turnirja, Slovakom Petrom Benjaminom Privaro, 27. igralcem lestvice TE do 14 let.

Zmagoviti niz je Bor Artnak nadaljeval prav tako na turnirju Tennis Europe, ki se je tokrat odvijal na domačih tleh v Portorožu. Turnir je bil tretjega ranga, Bor je bil na turnirju 1. nosilec in je svojo vlogo favorita brez težav potrdil in osvojil še svoj drugi Tennis Europe turnir zapored.

Bor Artnak se trenutno kot najvišje uvrščen Slovenec na lestvici Tennis Europe do 14 let nahaja na 20. mestu. Na turnirjih Tennis Europe do 14 let je začel nastopati leta 2017, ko je odigral 14 turnirjev in osvojil naslov v Podgorici. V letu 2018 je nastopil na dvanajstih turnirjih, od tega je osvojil dva turnirja v Tirani, bil dvakrat polfinalist v

Mariboru in finalist v Portorožu. V Barceloni je prvič v karieri zmagal na turnirju prvega ranga. Letos je dosegel 34 zmag in zabeležil devet porazov. S precejšnjim naskokom je trenutno tudi vodilni igralec na slovenski teniški lestvici do 14 let. Ob tem velja še omeniti, da na slovenskih turnirjih od lanskega septembra **Bor Artnak** v kategoriji do 14 let še ni izgubil tekme. BRAVO BOR! Odlične predstave že nekaj časa niza **Nik Razboršek**. Udeležil se je dveh Futures turnirjev na Nizozemskem in na prvem, v Rotterdamu (15.000 \$), izgubil finalni dvoboj. V tesnem obračunu je bil po uri in petinštiridesetih minutah igre s 6 – 4 7 – 6 (3) boljši prvi nosilec, 22-letni Francoz Manuel Guinard, 456. igralec lestvice ATP. Francoz je bil za en break, ta je odločil prvi niz, boljši, v drugem sta namreč oba igralca svoj servis izgubila po dvakrat. O zmagovalcu je odločila podaljšana igra, ki jo je dobil Francoz. Prav do konca, torej do velike zmage, pa je šel **Nik Razboršek** že takoj na naslednjem turnirju v Harenu (15.000 \$), na katerem smo spremljali slovenski finalni obračun med 24-letnim **Nikom Razborškom** in štiri leta starejšim Ljubljancem **Tomom Kočevarjem Dešmanom**. Boljši je bil **Nik Razboršek**, ki je po dveh urah in pol igre slavil s 7 – 6 (8) 6 – 4. Za Nika Razborška, ki je v prvem nizu v podaljšani igri pri izidu 6 – 7 ubranil zaključno žogico Toma za zmago v nizu, nato pa podaljšano igro dobil, je to drugi naslov letos in četrti v karieri, Tom ostaja pri enem osvojenem turnirju letos. **Nik Razboršek** je z odličnima dosežkoma v zadnjih dveh tednih pridobil 156 mest in bo na novi lestvici ATP uvrščen najvišje

v karieri, na 513. mesto. Za Nikom je letos zelo dobra sezona z enim osvojenim Futuresom v Antalyi aprila in finalom v Bergamu junija ter odličnimi nastopi na tekmi Davisovega pokala proti Turčiji in kasneje na challengerjih v Portorožu in Liberecu ter nazadnje finalom v Rotterdamu in zmago v Harenu. ČESTITAMO!

Na domačih tleh je tokrat vzela stvari v svoje roke **Pia Poglajen**. Najprej je osvojila 1. mesto na turnirju v svoji kategoriji, to je kategoriji do 16 let, v Ljubljani, kjer je v finalu premagala 2. nosilko turnirja Anali Kočevar iz TK Medvode z rezultatom 7 – 5 6 – 3. Nato se je **Pia Poglajen** odpravila pomerit moči še med starejše tekmičice in je nastopila na turnirju do 18 let v Novem mestu, kjer je postala kar dvakratna zmagovalka, saj je slavila tako v kategoriji posameznic kot v kategoriji dvojic. Med posameznicami ji nobena tekmovalka ni vzela več od 3 iger in tudi v finalu je ugnala drugo nosilko Lino Božičnik, varovanko Maje Matevžič, z rezultatom 6 – 1 6 – 2. BRAVO PIA!

Tenis klub AS Litija vabi vse, ki se želijo pridružiti našim odličnim tekmovalcem, na vpis v teniško šolo AS Litija. Ostalo je še nekaj prostih mest v starostni skupini od 9 do 12 let (treningi ob sredah od 18.00 do 19.00), od 4 do 5 let (treningi ob sredah od 16.00 do 17.00) in v skupini od 6 do 8 let (treningi ob četrtek od 17.00 do 18.00). Za vse informacije se obrnite na Tenis klub AS Litija (tel. 041 886 738). Prav tako je na voljo še nekaj terminov za zimsko letno karto v dvorani AS. Za rezervacijo svojega termina pokličite na 031 693 330. Vljudo vabljeni!

Bor Artnak, zmagovalnik v Barceloni

Nik Razboršek

Pia Poglajen

Nekaj novic iz Kulturno- športnega društva Velika Štanga

Avtor članka: Marjan Lukančič, predsednik KŠD Velika Štanga

Balinarska OBRL liga 2017/18

V sezoni 2017/18 je prvo mesto osvojila ekipa DU Jevnica, sledijo ji Velika Štanga 1, DU Litija, Velika Štanga 2, ŠD Golišče, MDI Litija in DU Sloga.

9. 6. 2018 je KŠD Velika Štanga v športnem parku KOMUN organizirala zaključni turnir OBRL lige, na katerem je prvo mesto dosegla ekipa Velike Štange 1, drugo mesto ŠD Golišče, tretje Velika Štanga 2, četrto DU Jevnica, peto MDI Litija in šesto DU Litija.

Ob tej priložnosti naj se zahvalim vsem ekipam za »fer« in pošteno tekmovanje. Obenem pa želim, da tudi ostale med prebiranjem teh vrstic malo pritegne športna žilica in se pridružite nam, balinarjem, kadar koli in kjer koli. Verjamem, da ne bo nikomur žal, saj sem prepričan, da je v naši in litijski občini veliko balinarjev, ki bi radi balinali, zato je le pogumno sestaviti ekipo in veselo na balinanje.

KŠD Velika Štanga se redno udeležuje tudi balinarskih turnirjev širom Slovenije; prvega smo se udeležili v Kamniku ter zasedli 5. mesto, sledil je turnir Old Bojsov v Trbovljah, kjer smo zasedli 3. mesto, nato turnir šestnajstih ekip v Domžalah, kjer smo dosegli izvrstno 5. mesto, in mednarodni turnir Golišče, ki se je zaradi dežja odvijal pri nas v Štangi; tu pa smo med 8. ekipami zasedli 1. mesto pred ŠD Golišče in BK Ihan.

Na koncu pa naj omenim le še vaško srečanje v balinanju in odbojki, vendar me pri omenjenem obdaja občutek, da je nekaterim sokrajanom malo nerodno ali pa si morda ne zmorejo vzeti trenutka časa za druženje z nami, člani društva in balinarji. Vse, ki pa si boste zaželeli balinanja in druženja, vljudo vabim na balinišče v Veliko Štango, in sicer ob torkih ob 18. uri, ob petkih ob 18. uri in ob nedeljah po 14. uri.

Pričela se je tudi liga OLMN, v kateri igra v drugi ligi tudi ekipa iz Velike Štange. Po malo slabši lanske sezoni 2017/18 je prišel čas za konkretne in vidnejše rezultate. Zatorej, nogometaši, glave pokonci, da razveselite v prvi vrsti sebe, nato pa tudi nas navijače in člane društva.

Zaradi velikega povpraševanja za najem brunarice v športnem parku KOMUN obveščam, da si lahko že letos rezervirate svoj termin za najem. Za vse informacije je na voljo Janez Marn ml.

Začenja se nova rokometna sezona

Avtor članka: RD Herz Šmartno

Po lanskoletni prvoligaški sezoni je ekipa ponovno ligo nižje. V novi sezoni nastopa v 1. B državni rokometni ligi, ki pa bo zelo zahtevna. Veliko klubov se je okrepilo in napada vrh lige in napredovanje. Domača ekipa je nekoliko spremenjena, saj so trije igralci prestopili v nove sredine. Predvsem se bo poznala odsotnost Tilna Strmljana, ki je po treh odličnih sezonah prestopil v slovenskega podprvaka, RD Riko Ribnica.

Dve točki na treh tekmah, to je začetni izkupiček ekipe RD Herz Šmartno. Zmaga proti Radečam in dva poraza proti enima izmed favoritov lige, Krškemu in Slovanu.

Sezona 2018/2019 se je začela z domačo tekmo proti RK Radeče papir nova, ki se je odvijala 15. septembra. Na prvi tekmi v sezoni smo videli izenačeno srečanje, v katerem so domači na koncu uspeli doseči prvo zmago. V prvem polčasu povsem izenačena tekma, dobro sta branila oba vratarja, pri domačih Muratovič in pri gostih Klinar. Kakor je potekalo srečanje, tako je kazal tudi rezultat na koncu polčasa, izenačeno 15 : 15. V drugem delu so povedli gostje, vendar je domača ekipa z boljšo obrambo rezultat preobrnila v svojo korist ter v zelo izenačeni tekmi na koncu tudi zmagala z rezultatom 30 : 28. Pred domačo publiko se je v šmarnski ekipi predstavilo nekaj novih obrazov, ki so se priključili članom iz mladinske selekcije. Prvič je za šmarsko ekipo zaigral tudi posojeni igralec iz Dola, Gašper Zobarič.

foto: Blaž Bratkovič

Teden dni kasneje so se Šmarčani odpravili na težko gostovanje v Krško. Krčani, ki so v uvodni tekmi 1. B DRL tesno klonili proti Grosist Slovanu, so v soboto odigrali še drugo domačo tekmo v tej sezoni. Šmarčani so v tekmo krenili solidno in Krčanom parirali le do 10. minute. Varovanci Uroša Šerbca so namreč naredili delni izid 7 : 0 in prišli do prednosti + 6 (10 : 4). Kasneje so še nekoliko povišali prednost, ta je v 26. minuti znašala že + 9 (16 : 7), in na odmor odšli z izidom 18 : 9. Drugi polčas je bil zelo podoben prvemu, saj so domači rokometaši v 42. minuti z delnim izidom 5 : 0 povišali vodstvo na + 11 (25 : 14). Nato je sledila igra »gol za gol«, za konec pa so Krčani z nekaj zaporednimi goli dobili tekmo z rezultatom 37 : 21.

Na zadnjo septembrsko soboto je v Šmartnem gostovala še ena močna ekipa, RD LL Grosist Slovan. Gostje iz Ljubljane so že v prvem polčasu pokazali boljšo igro in s čvrsto obrambo ter lahkimi zadetki pri rezultatu 2 : 7 prisilili domačega trenerja Filipa Gradiška, da je vzel minuto odmora. Domača ekipa je uspela doseči ravnovesje in z boljšo igro

znižala rezultat na 8 : 11, vendar so gostje do konca polčasa spet odigrali bolje ter na polovici srečanja vodili za pet zadetkov (10 : 15). V drugem delu so gostje igrali še bolje in povedli že s 13 : 20, domača ekipa je le stežka prebijala močno obrambo gostov, ki domačim ni dovolila, da se približajo na manj kot pet zadetkov zaostanka. Gostje so se na koncu veselili pomembne zmage z rezultatom 19 : 26, domače pa čaka še veliko dela v nadaljevanju prvenstva. Predvsem bo potrebno popraviti realizacijo, saj so zgrešili tudi vseh pet strelav iz sedmih metrov.

V imenu društva vas vabimo, da si ogledate tekme 1. B državne rokometne lige v domači Dvorani Pungrt ter tudi kakšno v gosteh. Hvala navijaški skupini KROKARJI, ki nas tudi v novi sezoni spremlja doma in na gostovanjih!!! Seveda vas vabimo tudi na tekme mlajših selekcij, ki so na sporedu skoraj vsak vikend. Vse bralce vabimo, da si ogledate našo internetno stran www.rdherzsmartno.si in seveda našo Facebook stran www.facebook.com/RokometSmartno, na katerih lahko spremljate veliko zanimivih novič, fotografij ipd.

ZAHVALA

JANEZ BABŠEK

1938–2018

Zahvaljujemo se za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče.
Hvala tudi vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.

Vekovčna dragih je bližina.
Smrt je le združitve navečer.
Zemlja skupno je pribežališče
in poslednji cilj vseh nas je mir.
(Mila Kocič)

V SPOMIN

FRANC KOKALJ

(21. 1. 1937–15. 9. 2017)

ALBERT KOKALJ

(9. 3. 1969–8. 3. 1998)

Minilo je prvo leto, odkar je od nas odšel dragi ata Franc.
Že pred dvajsetimi pomladmi pa smo se poslovili od našega ljubega Alberta.
Hvala vsem, ki se ju spominjate, prižigate sveče in stojite ob njunem grobu.
Vsi domači

Društva na območju Občine Šmartno pri Litiji med obema vojnama

Avtor članka: Tadej Čopar

V obdobju med obema svetovnima vojnama je v Šmartnem delovalo več društev: prosvetno društvo, Sokoli, gasilsko društvo in pevsko društvo Zvon. Sokol v Šmartnem je bil kot samostojno društvo ustanovljen leta 1934 in je izšel iz litijskega Sokola (ustanovljenega leta 1908). Ostala tri društva so bila ustanovljena že pred prvo svetovno vojno.

Prosvetno društvo iz katoliškega tabora (ustanovljeno leta 1907, na začetku imenovano Katoliško slovensko izobraževalno društvo) je imelo bogato in raznoliko dejavnost. Ukvarjalo se je s telovadno, glasbeno, dramsko, knjižničarsko in karitativno dejavnostjo. Njihov telovadni odsek se je imenoval Orli in je bil ustanovljen leta 1909. Na to kaže zapis v Župnijski kroniki iz leta 1909: »Občni zbor »Kat. slov. izobr. društva«. /.../ Ustanovil se je vsled truda g. kapelana Fr. Krišche telovadni odsek.« Ta zapis imena Orli ne omenja, vendar se z letom 1909 ujema več obletnic Orlov (desetletnico so sicer organizirali leta 1920, vendar so petnajstletnico organizirali leta 1924 in dvajsetletnico leta 1929). Kljub temu da Orli niso delovali samostojno, je bilo njihovo delovanje pestro in bogato v obliki orlovskih, orliških in naraščajskih akademij, udeležb na taborih, izletov, obletnic in drugih dejavnosti. V zvezi s prosvetnim društvom je potrebno omeniti še, da je v tridesetih letih zaradi diktature za nekaj časa prenehalo z delovanjem. Društvo je bilo razpuščeno leta 1932 in bilo ponovno vzpostavljeno leta 1935. Nato je verjetno delovalo vse do druge svetovne vojne. Med prosvetnim društvom iz katoliškega tabora in Sokoli iz liberalnega tabora so bila prisotna nasprotja zaradi politične pripadnosti. Tekmovali so tako v telovadbi kot v organizaciji iger. Društvi sta imeli vsaka svojo dvorano in telovadišče na prostem. Orli so se družili na vrtu za župniščem in na sejmišču v Cerkovniku. Imeli so tudi svojo društveno dvorano, ki stoji poleg nekdanje tovarne usnja. Sokoli so vadili in nastopali na sokolskem igrišču, na območju poznejšega kulturnega doma. V zimskem času so delovali v sokolski dvorani, ki je stala poleg Leskovečeve hiše. Gasilsko društvo je bilo v Šmartnem ustanovljeno že leta 1885 in je imelo tako za seboj že daljšo tradicijo. Obdobje med obema

Društveni dom (Domoznanska zbirka Knjižnice Litija)

vojnama torej ni čas začetkov organiziranja gasilstva na tem območju, ampak čas ustanavljanja okoliških gasilskih društev. V tem obdobju je bilo v okolici Šmartnega ustanovljenih več gasilskih društev. To so bili društva v Kostrevnici (leta 1924), Zavrstniku (leta 1925), v Jablaniški dolini (leta 1928) in v Javorju (leta 1932). Gasilsko društvo v Šmartnem je bilo seveda v prvi vrsti namenjeno gašenju požarov, ni pa to bila edina dejavnost tega društva. To društvo je organiziralo tudi razne veselice, tombole, obletnice in se udeleževalo raznih pomembnih dogodkov. Pevsko društvo Zvon je prav tako imelo že daljšo tradicijo (ustanovljeno je bilo leta 1890), vendar pa je bilo v tem obdobju

večkrat v krizi, npr. v primerih, ko je bilo brez zborovodje. Na splošno pa je imelo v tem času pevsko društvo težave s pomanjkanjem ženskih obiskovalk vaj. Društvo je imelo v tem času ločene vaje za moški, mešani in ženski zbor in v tridesetih letih je za več let navedeno, da so vaje za ženski zbor odpadle zaradi pomanjkanja ženskih obiskovalk. Vseeno so v tem času imeli več uspehov. Še posebej slovesno so praznovali okrogle obletnice društva. Med ostalimi aktivnostmi društva pa bi lahko omenili koncerte, udeležbo na Martinovem, Silvestrovem in Miklavževem večeru in petje ob raznih priložnostih – npr. ob priliki tombole za zvonove.